

TURNUL DE VEGHERE

Vestitorul
Impărației lui Jehova

Și vor ști că eu sunt Jehova

- Ezechiel 35:15

R.3.

ANUL XXV

1947

Nr. 18

CONȚINUTUL

Inspirațiune	275
Bărbați inspirați	276
Cum a fost inspirată Biblia	278
Cu privire la Scripturile creștine	280
Scrierile grecești insuflăte divin	281
Astăzi nu există o astfel de inspirațiune	285
Veselie neîngreunată în Australia	284
Amăgiți	285
Motive pentru speranța învierii	286
„O înviere mai bună”	287
Texte și comentarii	288

© W.F.B.

VOI SUNTEȚI MĂRTORI ME-ZICE JEHOVA CĂ EU SUNT DUMNEZEU T. 4:1-12

Apare btlunar in Editura
ASOCIAȚIEI MARTORII LUI IEHOVA DIN ROMANIA
Persoană juridică morală

București 2, Str. Basarabia No. 38

Redactată și publicată de către:

WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY
117, Adams Street — Brooklyn U. S. A.

Funcționari:

N. H. KNORR, Președinte

GRANT SUITER, Secretar

(Urmează din pag. 258)

24 Decembrie

Aripile întinse ale Domnului vor acoperi țara dela un capăt până la celălalt; căci „Dumnezeu este cu noi”. Isa. 61:4, Moffatt.

Ca dovadă pentru aceea că Iehova în acest timp critică și fi cu poporul Său de pe pământ, El a făcut să se dea numele *Emanuel*, în mod profetic, Fiului Său unul născut. *Christos Iesus*, care este moștenitorul legământului împărăției care va dura vecinic. (Isa. 7:14; Mat. 1:23) *Emanuel* înseamnă *Dumnezeu este cu noi*, adică Dumnezeu care a dat Fiul Său, *Christos Iesus*, dreptul la legământul împărăției, va fi în acest timp critic cu poporul Său. El va sta pe rușii și-i va ocroti prin puterea Sa, pe care o exercită Regele Său pentru El, al cărui nume *Emanuel*, ne dă asigurarea, că noi avem un sprjin în Dumnezeu, și că ne va ocroti. Toți care se află în „țara lui Emanuel, prin faptul că-i sunt devotați necondiționat și li servește”, de aceea nu trebuie să se teamă, în timp ce văd apropiindu-se Armagedonul. Ei nu se vor îndoi de aceea, care parte câștigă; pentru că ei știu că: „Dumnezeu este cu noi”. — W. 15.10.

25 Decembrie

Toți paznicii tăi strigă de veselie într-o cântare de triumf, căci ochii tăi văd pe Cel Vecinic cum se întoarce în Sion. Izbučniți în cântece de laudă, dărâmaturi ale Ierusalimului; — Isa. 52:8, 9, Moffatt.

Membrii credincioși ai rămășiței sunt paznicii, cari au înțeles cântarea dela solul drăgălaș al lui Iehova. După ce le-au fost descoperite aceste adevăruri dela 1919, din cuvântul lui Dumnezeu, ei n'au rămas muți. Ca și cum ar fi văzut pe Iehova ochii în ochi, ei știu că El a restatornicit Sionul prin eliberarea părții sale pământestii, văzută. După ce Dumnezeu Domnul a adresat chemarea către ei de a fi martorii și vestitorii Săi, El i-a trimis peste lu-reg pământul locuit să propovăduiască evanghelia împărăției și să facă pe oameni să asculte vestea. Ceea ce a fost odată din organizațiunea Sa văzută, pământescă, pustiit în dărâmături, a izbucnit în cântări de laudă a lui Dumnezeu printre toate națiunile, prin faptul că martorii Săi vestesc vestea bună pretutindeni. Ei au fost mângâiați și înveseliți. W. 1. 2.

26 Decembrie

Cine capătă înțelepciune (o inimă), își lubesțe sufletul; cine păstrează priceperea, găsește ferticitatea. — Prov. 19:8.

Cine se consacraază lui Dumnezeu va arăta dacă este priceput și înțelept, și anume prin aceea la ce înțește cogitarea și năzuințele sale. Cel înțelept și priceput se va întoarce Jela o preoțime a religiei, care a refuzat cunoștința, va căuta cuvântul lui Dumnezeu și va asculta vestea Sa. „O inimă pricepută dobândește știința, și urechea celor înțelepți caută știința”. (Prov. 18:15) El se umilește și ascultă de cuvântul lui Dumnezeu, care-i zice: „Plecă-ți urechea, și ascultă cuvintele înțelepților, și ia învățătura mea în inimă. Deschide-ți inima la învățatură, și urechile la cuvintele științei”. (Prov. 22:17; 23:12). Dacă el caută astfel după o inimă umplută cu cunoștință, o cunoștință care descopere înțelepciunea lui Dumnezeu, atunci aceasta va fi pentru el spre binecuvântarea lui Dumnezeu totdeauna. — W. 1. 1.

27 Decembrie

Bucuria în Iehova este țărta noastră. — Neemia 8:10, trad. amer.

Dacă suntem închinători curaj și fără pată, nelătinați de lume, ne păzim de aceea să aducem ocară pe numele lui Iehova. Atunci facem cinste numelui pe care îl purtăm, și luăm parte cu bucurie la îndreptățirea Sa. Această bucurie stăpânește pentru că noi am reluat din nou și am reînsoțit închinarea lui Iehova. Ea stăpânește pentru că ne este permis să luăm parte la serviciul Său și să îndreptăm împreună numele Său slăvit. A ne bucura de El înseamnă pentru noi putere de a stărui acum ca martorii Săi în serviciul Său. Necredincioșii nu procură nici pace și nici bu-

curie, ci cauzează numai conturbări, și anume întruco la cel necredincios, și între aceia cu cari este legat. Pentru a ne păstra ca închinători ai lui Iehova în zilele din urmă ale acestui lumii năpătați de oa. trebuie deci să ne consacram închinându-ne și serviciului lui Iehova și să înțurăm ce aparține organizațiunii dumnezeului. Ocrotito și siguranță. găsim în aceea că rămânem activi în lucrarea poruncită de Dumnezeu, adică în propovăduirea acestei evanghelii a împărăției. — W. 1. 2.

28 Decembrie

Adevărul lui Iehova ține în vecl. Lăudați pe Iehova! (Aliluia). Ps. 117:2, trad. amer.

Aceasta este o expresiune a triumfalului, o confirmare a versetului 1 al Psalmului 117 se va adevăra. și mulți din toate națiunile și popoarele vor urma chemarea de a lăuda de Iehova. Capitolul al nouăsprezecelea ale ultimei cărți a Bibliei, arată că acest Aliluia puternic va fi dus mai departe. din cauza biruinței adevărului lui Iehova asupra sistemului babilonic al greșelii, de către o mare mulțime de oameni dintre toate națiunile și popoarele. (Apo. 10:1-6) Corului de aliluia, care răsună acum în toate părțile lumii, trebuie să i se dea de către aceia, cari cred că Iehova Dumnezeu este adevărat, o mai mare putere și largire. Tot mai mult apare adevărul Său într'un contrast măret cu această lume și elementele Sale stăpânitoare. Se cuvine, deci, pentru toți Martorii lui Iehova să transmită chemarea cu mai multă energie și zel, decât oricând înainte, către toate națiunile și popoarele de a lăuda pe Iehova. — W. 15. 12.

29 Decembrie

Te trimiți ca să le deschizi ochii, să se întoarcă dela întunec la lumina, și de sub puterea lui Satan la Dumnezeu; și să primească, prin credința în Mine, tertare de păcate și moștenirea împreună cu cel sfințit — Fapte 26:17, 18.

Lamina care strălucește din cuvântul lui Dumnezeu, trebuie să aibă ca rezultat ca păgânii cu credință să fie desprășiți de organizațiunea întunecată, stăpânită de Satan și să fie atrași la Iehova Dumnezeu. Spre a-l face să fie primii de El, credința lor în sângele lui *Christos* a condus la aceea, că au fost curățiți și au fost purificați prin jertfa lui Dumnezeu a păcatelor. Ei au devenit membri ai bisericii, cari „sunt sfințiți prin jertfa adusă o singură dată pentru totdeauna a trupului lui *Iesus Christos*”. Pentru că procedarea de sfințire să progreseze, ei au trebuit să practice încontinuu credință în Dumnezeu și *Christos* și cuvântul divin. Baza credinței este, firește, cunoștință, și anume o cunoștință a cuvântului divin. — W. 15. 3.

30 Decembrie

Păstrați unirea Duhului. — Efes. 4:3

Biblia nu este o carte care cauzează desbinări, pentru că ea este dela început până la sfârșit armonică și este de acord cu sine însăși, în toate scrierile sale canonice. Lucrul despărțitor între religioșii catolici și protestanți ai creștinătății, sunt tradițiunile religioase, pe cari le urmează. Adevărul Bibliei este o putere unitoare. După ce *Iesus* s'a rugat: „Sfințește-i prin adevărul Tău: Cuvântul Tău este adevărul”, El s'a rugat în continuare ca toți credincioșii, atât acela cari l-au urmat atunci, cât și acela cari vor mai crede în El să fie una, cum El și Tatăl Său cerese una sunt. (Ioan 17:17-23) Acum trebuie să se ajungă la această unire creștină, acum la sfârșitul lumii. Unitatea a fost realizată de către Martorii lui Iehova, cari mai înainte s'au aflat în lăuntru și în afara multor organizații religioase și acum, indiferent de neunierea lor religioasă de mai demult, sunt uniți în serviciul lui Dumnezeu. — W. 1. 11.

31 Decembrie

După aceea, am auzit în cer ca un glas puternic de glose multă, care zicea: Aliluia A Domnului, Dumnezeul nostru, este mântuirea, slava, cinstea și puterea! — Apo. 19:1.

Aliluia se compune din două cuvinte ebraice și înseamnă: „Lăudați pe Iah (sau Iehova)”. În mod potrivit întrebăm noi acum cu privire la mulțimea mare din cer: Dacă strigă *Aliluia* și dacă dau tributul cuvenit Celui ce șade pe tronul universului, al cui martori sunt atunci? Și că al cui martor s'a socotit apostolul creștin, Ioan, care a scris acest raport? Răspunsul trebuie să sune: ca martorul lui Iah sau al lui Iehova. Intrucât această vedenie „*Aliluia*” își găsește astăzi aplicarea, toți creștinii, cari doresc să fie deosebiți de către așa numitul creștinism, prin faptul că sunt cunoscuți ca „martorii lui Iehova”, să nu se rușineze să fie numiți așa. Să continue fără jenă să pășească față de acela cari le combat dreptul de a se mai numi „Martorii lui Iehova” și să mărturisească mai departe despre numele Său. — W. 15. 11.

I N S P I R A Ț I U N E

„Toată Scriptura este inspirată de Dumnezeu și de folos pentru învățatură, pentru mustrare, pentru îndreptare și pentru castitate morală, pentru a face pe omul lui Dumnezeu destoinic și pentru a-l echipa la orice lucrare bună”. — 2 Tim. 3:16, 17, Moffatt.

I EHOVA Dumnezeu poate crea un univers văzut, și pentru ce să nu poată face și o carte? Prin această noi înțelegem mai mult decât numai așa numita „carte a naturii”, în care au studiat și au căutat să citească oamenii de știință ai secolelor trecute făcând prin aceasta un anumit progres, așa încât noi astăzi am ajuns „era atomilor”. Cu expresiunea carte se înțelege una care este scrisă în literele alfabetului și ale cărei cuvinte pot fi citite și roștite de persoana cu destulă instrucțiune școlară. Omul, o creatură a lui Iehova, a lui Dumnezeu, a scris și a făcut milioane de cărți, în peste o mie de limbi. Să nu fi putut face atunci Creatorul omului, care l-a înzestrat cu acest îndbold și această capacitate să facă cărți, o carte mai bună decât cea mai bună făcută vreodată de oameni, o carte a cărților? Răspunsul este atât de încredent, încât întrebarea poate să sune nechezuită; noi o punem însă, pentru că în era noastră a atomilor există milioane de oameni, cari se îndoiesc sau chiar tăgăduiesc, că Dumnezeu a făcut o astfel de carte.

² Întrebarea de sigur nu se învârtește în jurul capacității, ci în jurul voinței și socotului de a face o astfel de carte. Dumnezeu știe că noi avem lipsă de ea. Prin aceea că oamenii învață să citească mai mult în „cartea naturii”, s'au născut pentru ei noi probleme și spaime, și cu această ocazie au rămas deschise întrebări, la cari cartea naturii n'a răspuns niciodată și nici nu va răspunde vreodată. Acestea sunt întrebări despre Dumnezeu și scopurile Sale cu omul. Este rațional de a conchide, că Dumnezeu care ne-a creat cu darul minții, va lăsa nesatisfăcuți pe aceia dintre noi, cari ar voi să-L cunoască personal pentru a-L putea adora și servi? Nu va da El răspunsurile hotărâte la întrebările noastre printr-o descoperire, o carte? Noi n'avem nevoie să discutăm această întrebare, pentru că Iehova Dumnezeu a pregătit o astfel de carte. El a deosebit Biblia de către celelalte ca cartea Sa prin faptul că a făcut scrierile ei sfinte prin inspirațiune.

³ Judecând după interesul mic pe care-l arată omul în general față de Biblie, sute de milioane preferă să moară fără cunoștință ca un câine sau un alt animal fără minte, care nu poate citi și nu poate înțelege Biblia. Pe lângă indiferența lor față de Dumnezeu și sfârșitul lor final ca creaturi, milioane de oameni sunt prea mândri ca să primească limba și învățătura directă a Bibliei. Prin faptul că se laudă cu inteligența, pe care cred că o au, ei sunt hotărâți să subtilizeze, să cerceteze și să afle în închipuirea lor ei înșiși lucrurile din cartea naturii care amăgește ușor sau cu ajutorul a tot felul de teorii ale filozofiei, psihologiei și ale așa zisei „religii”. Ei se îndoiesc de inspirația Bibliei ca a cărții lui Dumnezeu. Aceasta poate că se trage de acolo că ei au mare încredere în oamenii de știință lumești, cari explică „cartea naturii” în așa fel ca și cum nu ar fi în armonie cu Biblia; sau poate că de aceea, pentru că sutele de religii ale creștinătății și ale iudaismului au umplut pă-

mântul cu idei turburi despre Biblie și au expus-o foarte mult căderii și disprețului. În multe ținuturi ale pământului unde predomina ierarhia romano-catolică politic și economic, ea interzice populației catolice să citească Biblia, așa că oamenilor le este frică să nu facă un păcat prin aceasta. Ea nu face străduințe să pună Biblia în mâna membrilor turmelor ei religioase, și nici nu-și bate capul cu aceea să o întipărească în mintea lor. De fapt ea caută cu forța să împiedice pe alții să ajungă în posesiunea ei. Poporul este ținut în neștiință despre faptul că Dumnezeu prin Biblie vorbește oamenilor, pentru că El este inspiratorul ei.

⁴ O parte a acestei cărți sfinte a făcut-o Dumnezeu direct, fără minte omenească sau mâna omenească. Sunt cele zece porunci. Intreg poporul Izrael a auzit, cum au fost roștite răspicat aceste porunci prin mijloc divin, de pe vârful mântelui Sinai, și după aceea Dumnezeu le-a dat în formă scrisă. Despre aceasta citim: „Când a isprăvit Domnul de vorbit cu Moise pe muntele Sinai, i-a dat cele două table ale mărturiei, table de piatră, scrise cu degetul lui Dumnezeu”. Din mână, din cauza închinării la idol a Izraeliților, Moise a sfărâmat tablele de piatră, și a fost de lipsă să se facă o a doua serie de table. Moise ne spune: „În vremea aceea, Domnul mi-a zis: Taie două table de piatră ca cele dintâi, și suie-te la Mine pe munte; fă și un chivot de lemn. Eu voi scrie pe aceste două table cuvintele cari erau scrise pe tablele dintâi, pe cari le-ai sfărâmat, și să le pui în chivot. Am făcut un chivot de lemn de salcâm, am tăiat două table de piatră ca cele dintâi, și m'am suit pe munte, cu cele două table în mână, Domnul a scris pe table ce fusese scris pe cele dintâi, cele zece porunci cari fuseseră spuse pe munte, din mijlocul focului, în zrua adunării; și Domnul mi le-a dat. M'am întors înapoi și m'am pogorit de pe munte, am pus tablele în chivotul pe care-l făcusem, și ele au rămas acolo, cum îmi poruncise Domnul” (Deut. 10:1—5; Ex. 34:1). Fără îndoială, Moise a făcut o copie de pe cele zece porunci, cari au fost săpate pe tablele, pe cari le-a pus în chivot. Copia lui Moise precum și alte copii au putut fi comparate pentru examinarea exactității și justetei cu tablele din chivot.

⁵ Mulți romano-catolici au zis răspânditorilor Bibliei: „Doară Biblia însă numai de oameni a fost scrisă!” și au refuzat să primească un exemplar și să-l citească. Prin această atitudine, ei cer ca în preagă Biblia să fie scrisă direct de Dumnezeu, întocmai ca cele zece porunci, pe table de piatră. Presupunând că întreagă Biblia ar fi fost scrisă direct de Dumnezeu în limbile ei originale, în ebraică, caldeiană și grecească, ar fi acești religioniști mai înclinați să primească Biblia? Ar putea ei dovedi, că ea atunci ar cuprinde o altă veste decât aceea pe care o cuprinde astăzi? Nu ar fi ceea ce ar primi numai o copie care ar fi fost scrisă, tipărită și tradusă de oameni imperfecti? Biblia originală a fost scrisă în limbi, cari astăzi sunt moarte. Afară de aceasta

1 Pentru ce este rațional de a cugeta că Dumnezeu a făcut o carte, adică cartea cărților?

2 Pentru ce avem noi nevoie de o astfel de carte? și pentru ce putem spune că Biblia este cartea aceasta?

3 Cum arată unii că ei preferă să moară în neștiință, și pentru ce?

4 Care parte a Bibliei a fost făcută direct, fără minte omenească sau mâna omenească, și cum?

5 Presupunând că întreagă Biblia ar fi fost făcută direct de Dumnezeu, pentru ce ar fi trebuit totuși să intervină elementul omenească și cum?

oamenii nu mai cunosc textele originale; ele le-au dispărut din ochi, dacă cumva nu sunt chiar distruse. Prin urmare, în orice caz, omul a trebuit aceluia să conlucreze; și dacă religioniștii cu idei preconcepute zic: „Uă, doară aceasta încă a fost scrisă numai de oameni!” atunci aceasta este numai o susținere fără dovadă. Biblia, care astăzi ca întregime sau în parte este tradusă în 1063 de limbi, a fost scrisă la început în numele lui Iehova, a lui Dumnezeu. El preia deci răspunderea pentru aceea, că a fost scrisă, deoarece El a inspirat-o, a supravegheat-o și a condus scrierea ei și s'a îngrijit de conținutul ei. Ea are în mod invederat sprijinul, binecuvântarea și ocrotirea Sa; căci, cu toate încercările omenești demonizate în timp de 1800 de ani de a nimici, a apăsa Biblia și a lucra în contra ei, ea este cea mai răspândită carte de pe pământ și a fost tradusă în cel mai mare număr de limbi. Aceasta înseamnă că puterea lui Dumnezeu este în acest caz în joc.

⁶ Dacă Iehova Dumnezeu a inspirat Biblia, ce are de a face că El a întrebuințat oameni ca scriitori? Nu este puterea Lui mai mare decât acești scriitori? Înainte de timpul lui Christos poate că oamenii au refuzat să asculte de profeții, cari au vorbit în numele lui Iehova, pentru că acești profeți au fost numai oameni imperfecti, păcătoși, dar ei au fost fără scuză, când n'au ascultat nici pe Isus Christos, pe Fiul inspirat al lui Dumnezeu, care a vorbit în numele Tatălui Său. Atunci n'a fost motiv să zică: „O, nu este decât un om de pe pământ, tot așa de păcătos și imperfect ca și noi!” Motivul pentru care au refuzat să-L asculte a constat în mod vădit din aceea, că ei au fost greșiți în mintea lor și pur și simplu n'au iubit adevărul și nici n'au dorit să-l audă și să se ocupe mai deaproape de el.

⁷ Dacă cineva, înainte de a primi Biblia, vrea să aibă dovada, că ea vine de la Dumnezeu, atunci poate face ușor o cercetare și poate găsi un număr copleșitor de dovezi că ea nu este o falsificare, ci trebuie să se tragă din izvor divin și nu din izvor omenesc, și că ea, prin urmare, este singura carte a adevărului și conducătorul și învățătorul competent pentru viața noastră. Despre inspirațiunea Bibliei posedăm mărturii de la însăși scriitorii ei. Cam în anul 65 d. Chr. apostolul Pavel, care se afla în Roma în prinsoare, pentru că a propovăduit din Biblie, a scris către al său împreună serv Timotei, cuvintele următoare: „Din pruncie cunoști Sfintele Scripturi, cari pot să-ți dea înțelepciunea care duce la mântuire, prin credința în Christos Isus. Toată Scriptura este insuflată din și de folos ca să învețe, să mustră, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire, pentru că omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună”. — 2 Tim. 3:15—17, Spencer (engl.).

⁸ Preotul american romano-catolic, care a făcut traducerea de mai sus (1937) din grecească originală, a redat cuvântul original întrebuințat de Pavel *theopneustos* cu „insuflată divin”. Acest cuvânt compus înseamnă literalmente: „suflat de Dumnezeu” sau „insuflat de Dumnezeu”. Nu că Dumnezeu respiră aerul pământului nostru și suflă cu el peste scriitorii omenești ai Bibliei, ci El și a trimis puterea nevăzută activă. Pe aceasta a făcut-o să lucreze asupra aproximativ treizeci de bărbați, cari au scris cele șasezeci și șase de cărți ale Bibliei. Unul dintre acei scriitori, apostolul Ioan, ne raportează, că Isus în ziua învierii Sale s'a arătat la o grupă a a-

postolilor Săi credincioși și a zis că-i trimite cu o misiune. „După aceste vorbe, a suflat peste ei, și le-a zis: Luați Duh Sfânt!” (Ioan 20:21, 22). Când Isus a suflat peste ei, această suflare a fost o putere nevăzută. Tot așa este și spiritul sfânt sau puterea activă a lui Dumnezeu, nevăzută pentru ochii noștri și scriitorii ebraici o arată cu cuvintele (*neshamah, ruahh*), cari înseamnă suflare, și scriitorii grecești au întrebuințat la aceasta cuvântul *pneuma*, ceea ce de asemenea înseamnă vânt sau suflare. Prin urmare, se poate spune despre ceva, care se naște prin aceea, că puterea nevăzută activă lucrează asupra sa, că este „suflat de Dumnezeu” sau „inspirat divin”. De fapt cuvântul *inspirat*, care este de origină latină, înseamnă *insuflat*, ceea ce arată la o putere nevăzută.

⁹ Nevăzut s'a pogorit în ziua de Rusalii a anului 33 d. Chr. spiritul sfânt sau puterea activă a lui Dumnezeu asupra ucenicilor credincioși ai lui Christos, ceea ce însă a fost însoțit de o bubuitură ce s'a putut auzi întocmai ca în văjăitul unui vânt puternic, mai departe, de un semn exterior, văzut întocmai ca limbile de foc, cari s'au împărțit asupra capului fiecărui ucenic umplut cu spirit. (Fapte 2:1—4). Văjăitul ca a unui vânt puternic (*pnoc*) a făcut cunoscut că Dumnezeu le-a insuflat spiritul Său sau puterea Sa activă. „Și toți s'au umplut de Duh Sfânt, și au început să vorbească în alte limbi, după cum le da Duhul să vorbească”.

BĂRBAȚI INSPIRAȚI

¹⁰ „Sfintele Scripturi” inspirate sau insuflate de Dumnezeu, despre cari Pavel a zis că Timotei le cunoaște din copilăria sa, au fost vechile Scripturi Ebraice. Prima înțâlnire raportată a lui Pavel cu Timotei în Listra, Asia Mică, a avut loc cam în anul 53 d. Chr. Timotei a fost în acel timp foarte tânăr. Mama sa și bunica sa l-au învățat pe Timotei, împreună, de când a fost copil. Aceasta a fost înainte ca să fi fost scrise careva Scripturi creștine în grecește; pentru că prima carte a acelora, Evanghelia după Matei, a fost scrisă cam în anul 41 d. Chr. Singurele Scripturi sfinte, din cari a putut fi învățat Timotei de Eunice și Lois din pruncie, au fost Scripturile Ebraice, de la Moise până la Maleahi. Toate Scripturile acestea sunt, după cuvintele lui Pavel, inspirate divin și de aceea folositoare pentru creștini, și ele servesc la aceea, să echipeze pe servii lui Dumnezeu la lucrările bune pe cari i a însărcinat Dumnezeu să le facă. Se înțelege, deci, că echiparea creștinilor fără Scripturile Ebraice și înțelegerea justă a lor, nu ste completă. De fapt, Scripturile creștine grecești se bazează pe Scripturile Ebraice, pentru că Scripturile grecești, scrise de ucenicii lui Isus, explică Scripturile Ebraice și dovedesc împlinirea multor profeții foarte importante din Scripturile Ebraice. Ele au fost inspirate într'adevăr de spiritul sfânt, dar cum?

¹¹ Scripturile, cari formează acum cele cinci cărți ale Bibliei, adică cartea întâia, a doua, a treia, a patra și a cincea a lui Moise, și mai departe cartea lui Iov, au fost scrise de profetul Moise. Când Iehova Dumnezeu a vorbit fratelui și sorei lui Moise, le-a zis despre Moise: „Ascultați bine ce vă spun! Când va fi printre voi un piocroc, Eu, Domnul, Mă voi descoperi lui într'o vedenie sau în vâ vorbe într'un vis. Nu tot așa este însă cu robul Meu Moise. El este credincios în toată casa

⁶ Cum este arătat că mai curând eughetarea greșită decât cauza omenească este motivul pentru care n'au ascultat oamenii de cuvântul lui Dumnezeu?

⁷ Cum poate dovedi omul că Biblia se trage de la Dumnezeu?

⁸ Cum s'a fost așezate sfintele, suflato de Dumnezeu?

⁹ Cum a fost dat spiritul sfânt la Rusalii?

¹⁰ Cum s'au scris cele cinci cărți ale Bibliei, despre cari Pavel a spus că sunt insuflate de Dumnezeu?

¹¹ Ce a vorbit Dumnezeu cu scriitorii primelor cinci cărți ale Bibliei?

Mea. Eu îi vorbesc gură către gură, Mă descopăr lui nu prin lucruri grele de înțeles, ci el vede chipul Domnului. Cum de nu văți temut deci să vorbiți împotriva rebulii Mea, împotriva lui Moise?" — Num. 12:6—3.

¹² Ca profet, și fără îndoială pentru că i-a fost dată să facă o lucrare specială, Moise a ocupat o poziție a favorului desemnată. În această lucrare, el a fost mai ales un tablu profetic a unui profet mai mare, a unui Moise mai mare. Aceasta a spus-o Izraelților cu cuvintele: „Domnul, Dumnezeul tău, îți va ridica din mijlocul tău, dintre frații tăi, un prooroc ca mine; să ascultați de el! Astfel el va răspunde la cererea pe care ai făcut-o Domnului, Dumnezeului tău, la Horeb, în ziua adunării poporului, când ziceai: Să nu mai aud glasul Domnului, Dumnezeului meu, și să nu mai văd acest foc mare, ca să nu mor. Atunci Domnul mi-a zis: Ce au zis ei, este bine. Le voi ridica din mijlocul fraților lor un prooroc ca tine, voi pune cuvintele Mele în gura lui, și el le va spune tot ce-i voi porunci Eu. Și dacă cineva nu va asculta de cuvintele Mele, pe cari le va spune el în Numele Meu, Eu îi voi cere scoteală“. Deut. 18:15—19.

¹³ Unul dintre acei frați izraelți, apostolul Petru, distinge pe acest mare profet, care a trebuit să fie asemenea lui Moise, și el arată că este Isus Christos. (Fapte 3:19—26). În mod rațional urmează deci un singur lucru: Dacă Moise a fost inspirat și Dumnezeu i-a descoperit voința divină într'un mod deosebit, direct, atunci Isus Christos pe pământ de asemenea a fost inspirat și a primit descoperiri ale voinței divine într'un mod direct, personal. Un mijloc al inspirațiunii lui Isus a fost spiritul sfânt sau puterea activă a lui Dumnezeu. Aceasta s'a pogorit peste El asemenea unui porumbel ce s'a lăsat în jos, deci cu manifestare vizibilă, care a fost văzută de un martor ocular de încredere, de Ioan Botezătorul. „Căci Acela, pe care L-a trimis Dumnezeu, vorbește cuvintele lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu nu-l dă Duhul cu măsură. Tatăl iubește pe Fiul, și a dat toate lucrurile în mâna Lui“. (Mat. 3:13—17; Ioan 1:23—34; 3:34, 35). Prin acest spirit care i-a fost dat lui Isus Christos fără măsură a putut Tatăl Său Iehova să lucreze asupra Fiului Său iubit și să-L inspire, și El a făcut aceasta.

¹⁴ Altor profeți afară de Moise, Iehova Dumnezeu li s'a arătat într'o vedenie și a vorbit cu ei într'un vis. Din aceasta reiese cu siguranță că anumite inspirații au fost date prin vedenii minunate și visuri și despre acestea posedăm rapoarte în Biblie. Înainte de mii de ani a pûsit pe plan a șaptea generație dela Adam, și un om din această generație a fost inspirat de Dumnezeu și a servit deci ca profetul Său. Acest bărbat a fost Enoh, fiul lui Lared. (Gen. 5:18—24). Miezul și conținutul profeciilor lui Enoh nu este comunicat de scriitorul creștin Iuda, care zice: „Și pentru ei a proorocit Enoh, al șaptelea patriarh dela Adam, când a zis: Iată că a venit Domnul cu zece de mii de sfinți ai Săi, ca să facă o judecată împotriva tuturor, și să încredințeze pe toți cei nelegiuiți, de toate faptele nelegiuite, pe cari le-au făcut în chip nelegiuit, și de toate cuvintele de ocară, pe cari le-au rostit împotriva Lui acești păcătoși nelegiuiți“. (Iuda 14, 15). Exact în ce chip i-au fost date lui Enoh atât de devreme în istoria omenirii aceste descoperiri, că prin vedenii sau visuri sau printr'o altă activitate a spiritului lui Dumnezeu, nu se raportează. Enoh s'a ținut strâns de Dumnezeu, prin aceea că a a-

rătat credința în Dumnezeu și s'a ținut curat de lumea nelegiuită din jurul său, așa că despre el se raportează: „Enoh a umblat cu Dumnezeu; apoi nu s'a mai văzut, pentru că l-a luat Dumnezeu“. După cum pare să arate Sfânta Scriptură, Dumnezeu a scutit astfel pe Enoh de atingerea cu lumea celor nelegiuiți. El l-a luat din a ceaștă viață, în timp ce a avut o vedenie, prin care a căzut în extaz, pentru că a fost vedenie despre lumea nouă, în care nu mai exista moarte care se trage dela Adam. — Gen. 5:24; Evrei 11:5, 6.

¹⁵ Dumnezeu a vorbit cu Noe, l-a înștiințat despre popot și l-a îndrumat să construiască corabia. Cum s'a întâmplat exact aceasta, că printr'o vedenie sau prin impresii lăuntrice, nevăzute asupra spiritului său, sau printr'un inger, care a vorbit văzut sau nevăzut cu Noe, nu este descoperit în raportul prin Moise. În tot cazul s'a întâmplat prin puterea activă a lui Dumnezeu, care a fost exercitată fie direct sau indirect. Tot așa nu este descoperit prin Moise cum a vorbit Dumnezeu cu Avraam în țara Ur a Caldeilor și i-a vorbit despre aceea să călătorească într'o țară necunoscută, pentru că să primească o binecuvântare, care se întinde asupra a toată omenirea cealaltă. Ingerii ai lui Dumnezeu au apărut în corp omenesc, au vorbit mai târziu cu Avraam și i-au dat-lămurire în chip profetic, despre nimicirea Sodomei și Gomorei și nașterea fiului său Isaac. Într'un vis, Dumnezeu a spus regelui filistean Abimelec că Avraam este un profet. — Gen. 20:1—7.

¹⁶ Iacob, nepotul lui Avraam, a avut un vis inspirat, și i-au apărut și ingeri cari au vorbit cu el. Visul lui Iacob despre scara, care a ajuns de pe pământ până în cer și pe care ingerii se urcau și se coborau și la al cărei capăt de sus a apărut Dumnezeu însuși, a fost desigur inspirat. În vis, Iehova Dumnezeu a dat lui Iacob o profecie în cuvintele: „Sămânța ta va fi ca pulberea pământului; te vei întinde la apus și la răsărit, la miază-noapte și la miază-zi; și toate familiile pământului vor fi binecuvântate în tine și în sămânța ta“. (Gen. 28:11—16). În timpul aceluși vis, Iacob a fost în etate de peste șaptezeci de ani, dar el a atins o vârstă de 147 de ani. Când pe patul morții a dat celor doi sprezece fii ai săi binecuvântarea de despărțire, trebuie că a fost inspirat de puterea activă a lui Dumnezeu, care a lucrat invizibil asupra spiritului său. Fără îndoială, inspirațiunea lui a fost una literală, prin faptul că a rostit cuvintele, cum i le-a dat spiritul lui Dumnezeu să le recitească. (Gen. 49:1—33). Prin Psalmist, Dumnezeu vorbește despre Avraam, Isaac și Iacob ca de „unșii Mei“ și „prooroci; Mei“ din cauza lucrării deosebite, pentru care a hotărît pe acești bărbați sfinți; și uneori au fost mișcați sau inspirați de spiritul lui Dumnezeu. Ps. 105:9—15.

¹⁷ Iosif, fiul deosebit de iubit al lui Iacob, a ocupat poziția de favoare a unui profet. Încă ca băiat de șaptesprezece ani, a avut două visuri profetice, pe cari le-a povestit celor zece frați vitregi ai săi prin ceea ce ei l-au învidiat. În mod batjocoritor au numit pe acest tânăr „visăterul“. Cam la douăzeci de ani mai tâziu, amândouă visurile erau împlinite, și tatăl său Iacob și toți frații săi au avut parte la împlinire. Aceasta dovedește, că aceste visuri n'au fost halucinații spirituale, tulburi, febrile ale nopții, ci au fost inspirate în mintea lui Iosif, prin spiritul sfânt al lui Dumnezeu. De asemenea nu

12 De ce a vorbit Dumnezeu prin Moise cu Izraelții?
13 Cine a fost acest mai mare Moise? și cum l-a inspirat Dumnezeu?
14 Ca a descoperit Dumnezeu lui Enoh, și cum?

15 Cum a vorbit Dumnezeu cu Noe și Avraam?
16 Ia cu chip a dat Dumnezeu lui Iacob descoperiri?
17 Cum a făcut Dumnezeu pe Iosif profetul Său?

există îndoială că din pricina lui Iosif și a relațiilor sale de înrudire și din cauza valorii lor profetice pentru secolul nostru al douăzecilea, au fost inspirate și alte visuri în mintea paharnicului și pitarului lui Faraon și lui Faraon din Egipt însuși. În urma tălmăcirii acestor visuri, Iosif eel întemnițat și tratat ca sclav, a putut fi liberat. Iosif a fost un tânăr de treizeci de ani, când a interpretat visurile lui Faraon, cari au prezis venirea unei foamete grele de șapte ani peste Egipt și peste multe alte țări al pământului. Înainte ca Iosif să înceapă să interpreteze pe careva dintre aceste visuri, a zis: „Tălmăcirile sunt ale lui Dumnezeu... Nu eu! Dumnezeu este Acela care va da un răspuns prielnic lui Faraon“. — Gen. 37:1—19; 40:8; 41:16, 25, 28.

¹⁸ Împlinirea visurilor tălmăcite prin Iosif, dovedește că el le-a interpretat prin inspirațiunea spiritului lui Dumnezeu. Așa a fost făcut Iosif, cu ajutorul visurilor inspirate și a interpretărilor lor, profetul lui Iehova. Și după cum este explicat în Numeri 12:6, Dumnezeu a vorbit lui Iosif în visuri și prin interpretările lor. Prin aceasta se dovedește că inspirațiunea se face în diferite chipuri și că în timpul vechiu visurile au aparținut la mijloacele alese și aprobate de El pentru a inspira pe servii Săi. — 1 Reg. 3:5—15.

¹⁹ Ce se dorește cu privire la inspirațiune prin toate lucrurile amintite mai sus?

CUM A FOST INSPIRATA BIBLIA

INTREAGĂ Sfânta Scriptură, dela întâia carte a lui Moise până la Apocalips, pune mărturie că Moise a fost inspirat. Printr'un inger la rugul arzător și poate că tot prin același inger și ingerii însoțitori ai săi pe vârful muntelui Sinai, Iehova Dumnezeu a vorbit lui Moise „gură către gură. Mă descopăr lui nu prin lucruri grele de înțeles“. Când Iehova prin ingerul Său a dictat legea legământului cu națiunea lui Izrael, Moise a scris-o. Aci la profetul acesta a fost un caz de inspirațiune literală. (Ex. 34:27). Când Moise, în vârstă de 120 de ani, la sfârșitul vieții sale, a cântat o cântare profetică, care în viitor „să-Mi fie martoră împotriva copiilor lui Izrael“, și când el, după această cântare, a rostit o ultimă binecuvântare peste cele douăsprezece seminții ale lui Izrael, aici a fost vorba fără îndoială de asemenea de un caz de inspirațiune literală sau completă. Dumnezeu a vorbit prin ingerul Său din stâlpul de nor care a stat deasupra ușii cortului întâlnirii și a îndrumat pe Moise să facă cunoscută cântarea. — Deut. 31:15—19; 32:1—4; 33:1—29.

Așa a fost vorba la aceste părți ale pentateucului, adică a celor cinci cărți ale lui Moise, despre o inspirațiune literală a profetului lui Dumnezeu. În ceea ce privește restul acestor cinci cărți dela Geneza până la Deuteronom, nu putem fi sigur de aceasta. Că lui Moise i-au stat la dispoziție ceva rapoarte scrise, pe cari le-a putut consulta despre amănuntele creațiunii și despre istoria omenirii dinainte de timpul când a devenit el profet, că el a primit toate acestea prin transmitere verbală dela strămoșii săi, sau că i s'a dat prin inspirație directă a spiritului lui Dumnezeu, nu este descoperit. Că însă totul s'a scris sub inspirațiune, pentruca totul să fie just și să nu lipsească nimic de importanță și de valoare profetică, din ele, pentru aceasta există toate dovezile, și noi le găsim în capitolele de mai târziu.

Un fel interesant de inspirațiune a fost acela care s'a făcut: acompaniat de muzică. Profetul Samuel a zis lui Saul, după ce l-a uns de rege peste Izrael: „Vei întâlni o ceată de prooroci pogorându-se de pe înălțimea pentru jertfă, cu lăute, timpane, fluere și cobze înainte, și proorocind. Duhul Domnului va veni peste tine, vei prooroci cu ei, și vei fi prefăcut într'alt om. Când și se vor împlini semnele acestea, fii ce vei găsi de făcut, căci Dumnezeu este cu tine“. Intocmai ce a profetizat Sa-

muel lui Saul, aceea i s'a întâmplat. (1 Sam. 10:1—13). Profețiile lui Saul între profeți n'au trebuit să fie preziceri despre lucruri viitoare, ci poate că a fost vorba simplu de preamăriri și rugăcuni către Dumnezeu; totuși ele s'au făcut sub influența spiritului lui Dumnezeu. 1 Sam 19:20—24.

Un caz deosebit de inspirațiune, pe când cânta din harfă, este acela al lui Elisei, când s'a întâlnit cu expediția militară a Regelui Ioram și Iosafat și a Regelui Edomului împotriva Regelui Moabului. Când expediția a fost amenințată de înfrângere, din cauza lipsei de apă în pustia uscată, Elisei a zis lui Ioram: „Acum aduceți-mi un cântăreț cu harfa“. Și pe când cânta cântărețul din harfă, mâna Domnului a fost peste Elisei. Și a zis: Așa vorbește Domnul: Faceți gropi în valea aceasta, groapă lângă groapă! Căci așa vorbește Domnul: Nu veți vedea vânt și nu veți vedea ploaie, dar totuși valea aceasta se va umplea de apă, și veți bea, voi, turmele voastre și vitele voastre“. (2 Regi 3:15—17). Unii poate că vor spune că cântatul pe harfă sau pe instrumentul muzical este hotărît în scopul să domolească și să liniștească mintea profetului pentruca să poată primi mai bine în sine impresiile spiritului lui Dumnezeu. Dar în mod evident s'a întâmplat din cauza tabloului profetic; pentrucă harfa ca simbol este întrebunțată pentru reprezentarea mijloacelor, prin cari vestea lui Dumnezeu poate suna într'un mod mai armonios, mai impresionant și mai cu putere. Această cântare cu harfa ca acompaniament la profetia inspirată, este amintită în Psalmul 49:3, 4, unde citim: „Gura mea va vorbi cuvinte înțelepte, și inima mea are gânduri pline de judecată. Eu îmi plec urechea la pildele cari îmi sunt insuflete, îmi încep cântarea în sunetul harfei“. Și în Psalmul 78:2 este scris: „Îmi deschide gura și vorbesc în pilde, vestesc înțelepciunea vremurilor străvechi“.

Versețul al doilea al Psalmului 78, care a fost cântat de către cântăreții templului, în Ierusalim, s'a dovedit ca o profetie care s'a referit la Isus Christos. În legătură cu un raport despre metoda de învățatură deosebită a lui Isus, zice apostolul Matei: „Isus a spus noroadelor toate aceste lucruri în pilde; și nu le vorbea de loc fără pildă, ca să se împlinească ce fusese vestit prin proorocul, care zice: Voi vorbi în pilde, voi spune lucruri ascunse dela facerea lumii“. (Matei 13:34, 35; Ioan 16:25, 29). În legătură cu învățăturile Sale în parabole și în cuvântări întunecoase sau „ghicitori“, Isus n'a întrebunțat nici-

1 În cari cazuri a fost Moise inspirat literarmente?

2 Cum stă lucrul cu inspirația celorlalte coplins al celor elnei cărți ale lui Moise?

3, 4 Ce cazuri de inspirațiune cu acompaniament de muzică oriuză? și pentru ce a fost întrebunțată harfa nea?

5 Cum a fost împlinit Psalmul 78:2 ca o profetie?

edată a harfă adevărată, dar El a ținut și a împlinit multe profetii, care au fost cântate cu acompaniamentul muzcanelor în templu. Ceea ce a învățat El, aceea El a sprijinit-o și a întărit-o cu Scripturile Ebraice inspirate în mod just.

⁶ După cum arată raportul după Samuel, au primit mulți alți profeti descoperiri inspirate prin „vedenii” sau viziuni. Cu privire la lămurirea, pe care a primit-o Regele David despre legământul, pe care l-a încheiat Dumnezeu cu el în favoarea unei împărății vecinice, cităm: „Natan a spus lui David toate aceste cuvinte și toate vedenia aceasta”. (2 Sam. 7:17; 1 Cron. 17:15). Despre Ieod, vânzătorul, care a scris despre mai mulți urmași ai Regelui David, este spus că a avut vedenii. După scrierile lor au fost numite vedeniile lui Ieodo. (2 Cron. 9:29). Despre Isaia, Ezechiel, Obadia, Naum, Habacuc și David este spus în mod expres că au avut vedenii. Aceste crește au fost inspirate de spiritul lui Dumnezeu pentru a le descoperi prin ele voința și scopurile Sale*). Este vorba de „vedenii” adevărate sau viziuni, cari s'au împlinit deja sau se vor împlini și stau în contradicție cu vedeniile inspirate de demoni ale profetilor falși, dinaintea cărora profetii lui Iehova au avertizat pe popor. (Ier. 14:14; 23:16; Ezech. 13:16; Zah. 13:4). Nu este spus direct că acești profeti când au scris vedeniile au fost inspirați literal la aceasta, sau că simplu a fost lăsat în seama lor să descrie vedenia sub conducerea spiritului lui Dumnezeu, care nu dă greș în cuvintele lor proprii. Aceasta din urmă par să fie adevărat cu privire la ei. Aceasta nu însemnează că ei au înțeles toate vedeniile, pe cari le-au descris, deși le-a fost permis să le descrie cu cuvintele lor proprii. Totuși în măsura în care au putut să-și aleagă ei înșiși cuvintele și expresiunile pentru descrierea lor, ei n'au fost numai niște automate sau roboți, ci au stat sub conducerea divină pentru a descrie conform adevărului cele arătate lor. Că ei însă n'au priceput înțelesul a toate ce au văzut, au auzit și au scris, este sigur.

⁷ După ultima vedenie pe care a avut-o, Daniel a zis: „Eu am auzit, dar n'am înțeles; și am zis: Domnul meu, care va fi sfârșitul acestor lucruri? El a răspuns: Du-te Daniele! Căci cuvintele acestea vor fi ascunse și peocelte până la vremea sfârșitului”. (Dan. 12:8, 9). În ceea ce privește faptul de a nu înțelege, în cuvintele apostolului Petru sunt cuprinși toți profetii, și Daniel, când vorbește de marea mântuirii a creștinilor: „Proorocii, cari au proorocit despre harul care vă era păstrat vouă, au făcut din mântuirea aceasta ținta cercetărilor și căutării lor stăruitoare. Ei cercetau să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere Duhul lui Christos, care era în ei, când vestea mai dinainte patimile lui Christos și slava de care aveau să fie urmate. Lor le-a fost descoperit că nu pentru ei înșiși, ci pentru voi (creștini) spuneau ei aceste lucruri, pe cari vi le-au vestit acum ca să vă propovăduiți Evanghelia, prin Duhul sfânt trimis din cer și în care chiar ingerii doresc să privească”. (1 Petru 1:10—12). Nici ingerii cari au fost întrebuințați să transmită vedenia sau anumite lămuriri oamenilor pe pământ, nu le-au înțeles.

VISURI

⁸ Afară de vedenii, pe cari Daniel le-a avut având deplină conștiință de sine, i s'a mai dat favoarea să aibă

visuri profetice, cari, întrucât au fost inspirate, au fost de însemnare neînșelătoare. Să ne aducem aminte de exemplu de visul Regelui Nebucadnețar, v.sul despre statuia groază că, care a fost zdrobită de o piatră, care a fost deslipită printr-o minune dintr'un munte. Vedenia în timpul nopții, prin care visul și interpretarea lui au fost descoperite lui Daniel, poate că a fost o repetare a visului pe care l-a avut Nebucadnețar, dar l-a uitat complet. (Dan. 2:19). În interpretarea sa Daniel se referă la visul lui Nebucadnețar ca la una dintre vedenii, zicând: „Iată visul tău și vedeniile pe cari le-ai avut în patul tău”. (Dan. 2:28). În acel timp Daniel a fost un tânăr, probabil că în al douăzecilea an al său. Mai târziu, același Nebucadnețar, a avut un alt vis despre un copac mare, peste care au trecut șapte timpuri ale națiunilor. El vorbește despre un „vis de vedenii”, când zice: „Am văsat un vis, care m'a înspăimântat; gândurile de cari eram urmărit în patul meu și vedeniile duhului meu, mă umpleau de groază”. (Dan. 4:5). Descriind Nebucadnețar visul lui Daniel pentruca să-l interpreteze cu ajutorul lui Dumnezeu, a zis: „Deci tâlcuiește-mi vedeniile, pe cari le-am avut în vis. Iată vedeniile cari mi-au trecut prin cap, când eram în pat...” Dan. 4:9, 10, 13.

⁹ Când Daniel a fost un om bătrân, cam de vreo optzeci de ani, a avut el însuși un vis. În acesta a văzut patru animale sălbatice și ce li s'a întâmplat. În cuvintele următoare a spus, că el a primit prin acest vis vedenii: „În anul dintâi al lui Belșațar, împăratul Babilonului (în anul 553 î. de Chr.), Daniel a visat un vis și a avut vedenii în muntea lui, pe când era în pat. În urmă a scris visul și a istorisit lucrurile de căpetenie. Daniel a început și a zis: În vedenia mea de noapte am văzut... patru fiare mari au ieșit din mare... M'am uitat în timpul vedeniilor mele de noapte, și iată că pe norii cerurilor, a venit unul cu un fiu al omului; a înălțat spre Cel îmbătrânit de zile și a fost adus înaintea Lui. I s'a dat stăpânire, slavă și împărăție”. Vedeniile acestui vis au turburat pe Daniel, pentrucă nu le-a înțeles. Dan. 7:1—3, 7, 13—15.

¹⁰ Pentrucă aceste visuri sunt adevărate, ele au devenit o parte a cuvântului lui Dumnezeu inspirat, scris. Ele nu trebuie confundate cu visurile mincinoase, inspirate de demoni, ale potrivnicilor lui Dumnezeu, despre cari Dumnezeu spune în Ieremia 23:23: „Proorocul, care a avut un vis, să istorisească visul acesta, și cine a auzit Cuvântul Meu, să spună întocmai Cuvântul Meu!” Dacă Martorii lui Iehova vorbesc astăzi cuvântul lui Dumnezeu, a lui Iehova, atunci pot cita și explica visurile de mai sus ale lui Iacob, Iosif și Daniel, pentrucă ele formează o parte ale sfîntelor Scripturi competente ale lui Dumnezeu.

¹¹ Dacă cercetăm astfel chestiunea, vedem că Scripturile Ebraice-caldăene, din secolele dinaintea de Christos, s'au făcut prin inspirațiune, fie prin vorbiri directe ale ingerilor lui Dumnezeu, sau în urma vedeniilor sau visurilor, sau prin aceea că s'a lucrat în alt chip, invizibil, asupra servilor aplecați ai lui Dumnezeu. De aceea aceste Scripturi sunt competente și formează o parte valabilă a Sfîntelor Scripturi, a cuvântului lui Dumnezeu. Ca atare, ele merită să fie studiate în mod serios în această „vreme a sfârșitului” și în lumina zilei noi a împărăției lui Christos, care începe să se ivească. Este

* 2 Cron. 12:22; Is. 1:1; Ez. 1:1; Dan. 8:1, 2; 10:1, 7, 9; Obad. 1; Na. 1:1; Hab. 2:2, 1

⁶ Fost-au profetii inspirate literalmente pentru a scrie vedeniile lor? și înțeles-au ei ce au scris?

⁷ Ce dovezi biblice avem că ei n'au înțeles?

^{8, 9} Cu ce a fost favorizat Daniel afară de vedenii? și ce este de aceeași va loaru ca și acestea?

¹⁰ Pe cari visuri le putem cita și explica pe drept, și pentru ce?

¹¹ Ce merită aceste scrieri vechi, și pentru ce aceasta acum?

foarte potrivit de a cita aici cuvintele lui Petru: „Și cum cuvântul profetilor ne dă mai multă încredere decât oricând înainte. Pe motiv bun dați acestui cuvânt atâta atențiune. Va lumina mai departe ca o lumină într'un loc întunecos, până se va crăpa de ziuă și va răsări luceafărul de dimineață în inimile voastre. Dar amintiți-vă totdeauna de aceea, că nicio proorocie din Scriptură nu se interpretează în mod particular. Căci proorocia nu ni s'a dat niciodată prin impulsul omului; oamenii au exprimat-o, dar au fost oameni pe cari i-a sfântit Dumnezeu și cari au fost mânați la ceea ce au vorbit de spiritul sfânt”. — 2 Petru 1:19—21, Knox, engl., romano-catolic.

¹² În timpul lui Moise, Izraeliții inspăimântați s'au rugat la muntele Sinai ca Iehova Dumnezeu să nu vorbească direct cu ei, ci prin profetul Său. În conformitate cu aceasta, Dumnezeu a vorbit de atunci incoace indirect către oameni, adică prin profetii Săi, prin oameni, însă prin aceia, cari în cuvintele lor au fost mânați de puterea activă, nevăzută a lui Dumnezeu, de spiritul Său infailibil sfânt, pentru că au fost umpluți de el. Regele David, Psalmistul, n'a dorit ca oamenii să-i atribuie lui profetiile, ci a zis: „Duhul Domnului vorbește prin mine, și cuvântul Lui este pe limba mea”. (2 Sam. 23:1, 2). Bărbați egoști, fără credință și femei egoiste, fără credință, se înșală prin urmare în chip smintit pe ei înșiși, dacă privesc la oamenii pe cari Dumnezeu i-a întrebunțat ca transmitători de știri, și apoi zic: „Ah, aceia au fost numai oameni. Ah, Biblia încă a fost scrisă numai de oameni!” Firește au fost oameni, dar oameni inspirați de spiritul supraomnesc al lui Dumnezeu, cari au vorbit și scris în numele lui Dumnezeu, pentru că au fost reprezentanții Săi. Că profetiile lor se împlinesc încotinu, este o dovadă pentru acest fapt.

CU PRIVIRE LA SCRIPTURILE CREȘTINE ?

¹³ Isus Christos a fost cel mai mare dintre profetii lui Iehova pentru că El a fost acela care a fost prezis și preumbricit de Moise. Toate Scripturile grecești creștinești, cari au fost scrise în secolul prim al erei noastre, sprijinesc acest adevăr foarte important și neapărat trebuincios. Un om, căruia i s'a arătat Isus în starea Sa slăvită și a vorbit cu el, scrie: „După ce a vorbit în vechime părinților noștri prin prooroci, în multe rânduri și în multe chipuri, Dumnezeu, la sfârșitul acestor zile, ne-a vorbit prin Fiul, pe care L-a pus moștenitor al tuturor lucrurilor, și prin care a făcut și veacurile (lumea, Perk). El, care este oglindirea slavei Lui și întipărirea Ființei Lui”. (Evr. 1:1—3). Înainte ca Iehova Dumnezeu să trimită pe acest Fiul cu misiunea Sa pe pământ, a vorbit cu El în cer față în față dela gură la gură, și aceasta într'un chip, cum n'a făcut-o cu Moise, Dumnezeu a vorbit cu Fiul Său pe pământ, pe lângă aceasta, prin ingeri, și prin puterea nevăzută sau spiritul sfânt, pe care l-a turnat asupra Sa, îndată după ce Isus a ieșit din apele botezătoare ale Iordanului.

¹⁴ Pentru a ajuta Iudeilor să constate cine este El pe pământ, Isus le-a zis: „Cel ce M'a trimis, este adevărat; și Eu, ce am auzit dela El, acea spun lumii... Când veți înălța pe Fiul omului atunci veți cunoaște că Eu sunt, și că nu fac nimic dela Mine însumi, ci vorbesc după cum M'a învățat Tatăl Meu. Eu spun ce am văzut la Tatăl meu”. (Ioan 8:26, 28, 38). Isus a spus mai de-

parte: „Căci Eu n'am vorbit dela Mine însumi, ci Tatăl, care M'a trimis. El însuși M'a poruncit ce trebuie să spun și cum trebuie să vorbesc. Și știu că porunca Lui este viețea vecinică. De aceea, lucrurile, pe cari le spun, le spun așa cum Mi le-a spus Tatăl”. (Ioan 12:49, 50). Cuvintele lui Isus au fost insuflăte de Dumnezeu. Isus a avut o memorie perfectă: și în urma unei inspirații complete sau literale, El a putut repeta oamenilor vorbă cu vorbă, ceea ce i-a vorbit Dumnezeu. Dar deși Isus a vorbit pe pământ prin inspirațiune divină, totuși El n'a lucrat automat, fără nicio deciziune personală. Isus și-a avut voința liberă ca și oricare alt om de pe pământ; dar El și-a supus voința sub aceea a Tatălui. N'a fost de lipsă să repete automat cuvânt cu cuvânt; dacă a exprimat credincios înțelesul și a trăit conform înțelesului launtric al poruncilor și vestii divine, pe cari le-a primit. Acest fapt reiese din rapoartele despre viața Sa, pe cari le-au făcut ucenicii Săi inspirați. Personal, Isus n'a scris niciun cuvânt din Scripturile grecești creștine, dar prin cuvintele Sale inspirate și prin modul Său de procedare, prezis profetic, Isus a furnizat ucenicilor Săi materialul, pe care l-au putut întrebunța, ca să-l scrie.

¹⁵ În străduința sa de a se slăvi pe sine, de a pune preoțimea sa religioasă peste Sfânta Scriptură, pentru că ea este inaccesibilă și prea veche, Ierarhia romano-catolică susține, că ucenicilor lui Christos le-a fost poruncit să propovăduiască și să învețe, dar nu să scrie. Totuși, Scripturile grecești creștine, dela Matei până la Apocalips, au fost scrise prin îndemnul aceleiași puteri active, sau a spiritului lui Dumnezeu, care a mânat și pe profetii din vechime să scrie Scripturile Ebraice. Cum să se poată opri ucenicii lui Christos, cari au fost puși ca să scrie, dacă au voit să asculte pe Dumnezeu, Izvorul spiritului? Că spiritul lui Dumnezeu s'a odihnit asupra lor, este învederat, căci ei toți au scris după aceea zi remarcabilă de Rusaliu a anului 33 d. Chr. În ziua aceea, Iehova Dumnezeu a turnat prin Christos Isus, care a șezut în cer la dreapta Sa, spiritul Său sfânt peste tot trupul creștin consacrat. Acolo a început să se îplinească profeția lui Ioel, pe care a citat-o Petru mulțimii mirate, care a fost adunată de jur împrejur: „După aceea (după căința și convertirea unei rămășițe credincioase), voi turna Duhul Meu peste orice făptură (trup); fiii și fiicele voastre vor prooroci, bătrânii voștri vor visa visuri, și tinerii voștri vor avea vedenii. Chiar și peste robii și peste roabe, voi turna Duhul Meu, în zilele acelea... Atunci oricine va chema numele Domnului va fi mântuit”. Ioel 2:28—32.

¹⁶ Niciun creștin consacrat și credincios n'a fost tratat deosebit din cauza vârstei sale, a familiei la care aparține, sau din cauza poziției sale sociale. Bătrâni și tineri, părinți și copii, domni și slujii, toți credincioșii consacrați, din carne și sânge, s'au împărțășit la turnarea spiritului, pentru că toți împreună să cheme numele lui Dumnezeu al Domnului, să laude numele Său, Iehova, și să fie mântuiți prin Regele Său uns și Domn, Isus Christos. De aceea au fost timpuri când toți aceștia au fost inspirați, ca de pildă când toți au început să vorbească în alte limbi, după cum le da spiritul să vorbească ca să spună despre „lucrurile minunate ale lui Dumnezeu”. (Fapte 2:4, 11). La câțva timp după aceea, când Samaritenii au fost convertiți și au crezut, iar apostolii și-au pus mâinile peste acest „trup”, acei

¹² Pentru că a vorbit Dumnezeu prin oameni ca profeti, și cum ?

¹³ Cine a fost marele profet al lui Dumnezeu, și cum a vorbit Dumnezeu cu el ?

¹⁴ Pe baza cărui fol de inspirațiune a vorbit Isus când a fost pe pământ ?

¹⁵ Când au fost scrise Scripturile Grecești, pentru că să fi putut fi inspirate ?

¹⁶ În ce timp a fost inspirat tot „trupul” ?

Samaritanii credincioși au primit spiritul sfânt împreună cu darurile sale inspirate. (Fapte 8:14—17). Nu la mult timp după aceea, au fost convertiți primii păgâni în casa lui Corneliu, în Cezarea în creștinism. Când Corneliu și rudele sale precum și prietenii cei mai apropiați au primit vestea lui Dumnezeu prin Petru, spiritul sfânt a căzut peste ei, și 'au fost auziți vorbind în limbi și cântând pe Dumnezeu'. Acesta a fost pentru ei un timp de inspirațiune. — Fapte 10:24—46.

¹⁷ Între acei creștini a lucrat puterea activă a lui Dumnezeu și au fost înștiințați să fie 'umpluți de spirit'. Aceasta însă nu înseamnă că ei ar fi fost inspirați încontinuu. De asemenea nu înseamnă că ei ar fi fost toți inspirați să scrie rapoartele evangheliei despre viața lui Isus sau epistolele generale și speciale către biserica Sa. Cu ajutorul spiritului, au profetit bătrâni și tineri, bărbați și femei, legați și liberi. Prin spiritul lui Dumnezeu turnat, le-a fost inspirate vedenii. Petru a avut o vedenie sau o viziune, înainte ca Dumnezeu să-l trimită în locuința căpitanului italian Corneliu. Credinciosul Anania a avut o vedenie dela Domnul, înainte de a fi trimis la Saul din Tars care era gata de a se pocăi, Saul sau Pavel cel convertit, apostolul, a avut o vedenie (probabil un vis ca Daniel mai de mult), înainte de a se simți împins să treacă din Asia Mică în Europa, în Macedonia. Printr'o altă vedenie, noaptea, Domnul s'a arătat apostolului Pavel în Corint, Grecia, când s'a aflat în împrejurări grele, și i-a zis: „Nu te teme; ci vorbește și nu tăcea, căci Eu sunt cu tine”. Fapte 10:17—19; 11:5; 9:10; 16:9, 10; 18:9, 10.

¹⁸ Despre el însuși a zis Pavel, care a scris patrușprezece dintre epistolele către biserică: „Să mă laud mai departe? Nu este de folos — totuși să vin la vedeniile și descoperirile Domnului” (2 Cor. 12:1, Stage). Cazul lui Pavel și celelalte cazuri pe cari le-am amintit mai sus, sunt dovezi că unii prin spiritul turnat au fost favorizați de vedenii. Deoarece au fost insufflate de Dumnezeu, ele n'au fost vedenii mincinoase, de cari să se rușineze mai târziu. Zah. 13:4.

¹⁹ Când apostolul Ioan, după cât se pare, trecuse de nouăzeci de ani și prin urmare a fost un om bătrân, a primit vedenia minunată a Apocalipsului. (Apoc. 9:17). Totuși este de remarcat că bătrânul Ioan în vedenia sa a Apocalipsului citează în parte citate din rapoartele lui Daniel despre cele două visuri ale lui Nebucadnețar. (Daniel 2 și 4) și din visul propriu al lui Daniel despre cele patru fiare (Daniel 7). *) Ioan a cunoscut bine profeția lui Daniel. Visurile descrise în acea profeție i-au venit fără îndoială în minte, în timp ce a urmărit anumite părți ale vedeniei Apocalipsului. În Apocalips 1:10, ne spune Ioan: „În ziua Domnului eram în Duhul”, înainte de a ne da amănuntele Apocalipsului (descoperirii). Prin urmare, vedenia pentru „Ioan în spirit” a avut o anumită legătură cu visurile (sau vedeniile de noapte) ale lui Daniel. Acest fapt ne aduce aminte de profeția, despre care a zis Petru la Rusalii că începe să se împlinescă, adică: „Aceasta este ce a fost spus prin prorocul Ioel: 'În zilele de pe urmă, zice Dumnezeu, voi turna din Duhul Meu pentru orice făptură;

feciorii voștri și fetele voastre vor proroci, tinerii voștri vor avea vedenii, și bătrânii voștri vor visa visuri!”. Fapte 2:16, 17.

²⁰ Astfel de visuri, cari s'au născut din activitatea spiritului lui Dumnezeu turnat, nu au fost visuri mincinoase, cari au condus la greșală sau au adămit pe cineva spiritual. Ioan, în epistolele sale, pe cari le-a scris la doi ani după Apocalips, se referă la antichristi și amăgitori. Aceasta arată, că atunci, între aceia cari au mărturisit a fi creștini, au fost un număr cari au început să adoarnă spiritual și au avut visuri mincinoase și vedenii sau viziuni mincinoase. De astfel de visuri și vedenii a înștiințat Ieremia, pentru că acestea nu vin din spiritul sfânt al lui Dumnezeu. (1 Ioan 2:18, 22; 4:3; 2 Ioan 7; Ier. 23:32; 27:9; 29:8; 14:14). Satan Diavolul, care este un imitator, caută prin puterea demonilor să pună în fața activității adevărate a spiritului lui Dumnezeu totdeauna o imitare proprie, amăgitoare, religioasă. — 2 Tes. 2:8—10.

SCRIERILE GRECEȘTI INSUFLATE DIVIN.

²¹ Toate rapoartele evangheliilor, epistolele și alte cărți ale Scripturilor grecești creștine, cari în general sunt numite „Noul Testament”, au fost scrise după turnarea spiritului sfânt la Rusalii și înainte de moartea lui Ioan, a ultimului dintre cei doisprezece apostoli. Aceasta este în favoarea faptului că acele scrieri grecești ale apostolilor lui Isus Christos și celor legați personal strân s cu ei au fost insufflate de Dumnezeu. Prin Christos, Dumnezeu a poruncit acelor oameni să meargă și să pună mărturie cu gura despre desfășurarea scopului Său prin Christos. Să rămână mărturia lor mărginită numai la cuvântul rostit și să nu cuprindă și o mărturie scrisă? Este fără îndoială și nu poate fi combătut, că Dumnezeu a lucrat asupra unora dintre ei și i-a inspirat la scris. Apostolul Petru a scris: „Căci nici o proorocie n'a fost adusă prin voia omului; ci oamenii au vorbit dela Dumnezeu, mânați de Duhul Sfânt”. Noi posedăm și în scris ce au vorbit acei profeți prin inspirațiune. Care preot romano-catolic, sau care alt religionist va tăgădui că acele scrieri de asemenea s'au făcut, pentru că scriitorii au fost mânați la aceasta de spiritul lui Dumnezeu? Petru a privit acele scrieri ca inspirate; Pavel spune clar că sunt inspirate; și Capul și Învățătorul lor, Isus, le-a primit ca inspirate, adică ca cuvântul lui Dumnezeu, despre care a zis: „Cuvântul Tău este adevărul”. Dacă religioniștii discreditează scrierile sfinte ale oamenilor sfinți ai lui Dumnezeu, ai lui Iehova, și trezesc prejudecăți împotriva lor, atunci aceasta este deosebit de nereștinesc și miroase a anticrist. — 2 Petru 1:19—21; Ioan 17:17.

²² Luca, conlucrătorul credincios de încredere al apostolului Pavel, își începe raportul evangheliei cu cuvintele: „Fiindcă mulți s'au apucat să alcătuiască o istorisire amănunțită despre lucrările cari s'au petrecut printre noi, după cum ni le-au încredințat cei ce le-au văzut cu ochii lor dela început, și au ajuns slujitori ai Cuvântului, am găsit și eu cu cale, prea alesule Teofile, după ce am făcut cercetări cu deamănuntul, asupra tuturor acestor lucruri dela obârșia lor, să îți le scriu în șir, unele după altele, ca să poți cunoaște astfel temeinicia învățăturilor, pe cari le-ai primit prin viu graiu”. Din

* Vezi în *Biblia-Luther* textele parafraze în Daniel 2 și 7 (*Biblia engleză* la Daniel 2, 1 și 4). Vezi mai departe *Greek New Testament* (Noul Testament grecesc) de E. Nestle, cu lista sa de texte, cari sunt citate din Scripturile Ebraice, sau în care se face aluzie literală, pagina 669 sub „Daniel”. Vezi mai departe *The New Testament in the Original Greek* (Noul Testament în limba greacă originală) de Westcott and Hort cu lista sa de citate din Vechiul Testament, pe p. 611-614, sub „Apokalypso”.

¹⁷ În ea (soluțiunea de chipuri) s'a văzut această inspirațiune?

¹⁸ Pentru ce n'au fost aceste vedenii mincinoase?

¹⁹ Cum a fost inspirat de fapt Ioan ca om bătrân prin visuri?

²⁰ Ce a proorocit Satan pe lângă astfel de visuri și vedenii?

²¹ Cări scrieri sunt în favoarea aceea, că Scripturile Grecești sunt insufflate de Dumnezeu?

²² Cum arată Luca în scrierile sale că astfel de lucruri importante n'au putut fi lăsați în seama memoriei sau a tradiției?

aceiași motiv, adică pentruca Troafă să cunoască că temeliele credinței creștine sunt de încredere. Luca a scris așa numitele Fapte ale Apostolilor, a căror introducere sună după cum urmează: „Teofilule, în cea dintâi carte a mea, am vorbit despre tot ce a început Isus să facă și să învețe pe oameni, dela început până în ziua în care s'a înălțat la cer, după ce, prin Duhul Sfânt, dăduse poruncile Sale Apostolilor, pe cari-i alesese”. (Luca 1:1—4; Fapte 1:1, 2). Lucrurile acestea importante, au trebuit așternute în scris și n'a fost permis să rămână în seama transmiterilor verbale ale oamenilor, dinaintea cărora Isus a avertizat și pe alți câtor greșeli le-a dat pe față.

²³ Înțelepciunea infailibilă (care nu greșește) a lui Iehova, reiese din aceea că a poruncit să se scrie faptele și învățăturile, schimbătoare, cari pun temelia, și ceea ce a fost de lipsă, prin oameni competenți, de încredere, spre folosul bisericii creștine pentru multele secole ale existenței sale. Spiritul Său sau puterea Sa activă lucrează conform înțelepciunii divine; și pentru a da aceea, ce este neapărat trebuincios pentru „poporul pentru numele Său”, Iehova a „inspirat pe scriitorii aleși de El cu spiritul Său infailibil.

²⁴ Isus a asigurat pe apostolii Săi și prin urmare și pe noi, că aceasta este așa. Când a fost înviat din morți și a fost înzestrat cu toată puterea slujbei Sale în cer și pe pământ și după aceea s'a înălțat în prezența lui Dumnezeu, a lui Iehova, atunci El a primit putere deosebită peste spiritul sau puterea activă a lui Dumnezeu. Pe aceasta a întrebunțat-o după voia lui Dumnezeu ca ajutorul sau mângâietorul ucenicilor Săi de pe pământ. Isus a zis: „Și Eu voi ruga pe Tatăl, și El va da un alt Mângâietor (ajutor, *Albrecht*), care să rămână cu voi în veac; și anume, Duhul adevărului, pe care lumea nu-L poate primi, pentrucă nu-L vede și nu-L cunoaște; dar voi îl cunoașteți, căci rămâne cu voi, și va fi în voi”. În ce scop a trebuit să lucreze acest spirit ajutor al lui Dumnezeu? Isus a adăugat: „V'am spus aceste lucruri cât mai sunt cu voi. Dar Mângâietorul (ajutorul), adică Duhul Sfânt, pe care-L va trimite Tatăl, în Numele Meu, vă va învăța toate lucrurile, și vă va aduce aminte de tot ce v'am spus Eu”. (Ioan 14:16, 17, 25, 26). Deci când acești scriitori aleși de Dumnezeu au scris pe baza inspirațiunii spiritului Său, atunci această putere activă ajutoare a păzit mîntea lor de greșelile, erorile, și concluziile greșite ale minții lor.

²⁵ Despre această putere inspiratoare a zis Isus mai departe, în aceeași cuvântare, către apostolii Săi: „Când va veni Mângâietorul, pe care-L voi trimite dela Tatăl, adică Duhul adevărului, care porcede dela Tatăl, El va mărturisi despre Mine. Și voi deasemenea veți mărturisi, pentrucă ați fost cu Mine dela început”. (Ioan 15:26, 27). Dintre apostolii, cari au auzit pe Isus spunând aceasta, au fost și Matei și Ioan inspirați prin spiritul să pună mărturie în manuscrite, cari până în ziua aceasta au fost păstrate în miile de copii. Aceasta s'a dovedit adevărat și cu privire la ceilalți ucenici, pe cari Dumnezeu prin spiritul Său i-a hotărât de aceea, să scrie o parte a Sfintei Scripturi. Ceea ce le-a mărturisit acest spirit, aceea au scris. Acesta a fost conducătorul lor pentru a fi siguri, ce este adevărul statornic, de nerăsturnat. Ca garanție pentru aceasta Isus a zis mai departe: „Când va veni Mângâietorul, Duhul adevărului

are să vă călăuzească în tot adevărul; căci El nu va vorbi dela El, ci va vorbi tot ce va fi auzit, și vă va descoperi lucrurile viitoare. El Mă va proslăvi, pentrucă va lua din ce este al Meu; deaceia am zis că va lua din ce este al Meu, și vă va descoperi”. (Ioan 16:13—15). Ca rezultat al acestui fapt, scrierile grecești inspirate ale ucenicilor Săi, au proslăvit pe Isus Christos ca imputernicitul principal înălțat în întreaga organizațiunea universală a lui Dumnezeu. Acest spirit, această putere activă a lui Dumnezeu n'a lucrat așa, cum a plăcut Iudeilor necredincioși; prin aceea că a lăsat ia o parte pe Isus s'au i-a înjosit, ci a cauzat, să se pună mărturie despre Iehova Dumnezeu, prin ceea ce s'a arătat relațiunea adevărată dintre Isus și Dumnezeu. Așa i-a inspirat ea la scrieri conforme cu adevărul.

²⁶ Că spiritul a îndemnat pe ucenici la scriere inspirată, după cât se vede n'a îndepărtat cu totul nota personală, pe care au dat-o celor scrise. Prin aceasta li s'a permis să se exprime în stilul lor propriu și corespunzător darurilor lor spirituale. Mai departe li s'a permis să întrebunțeze capacitățile lor pentru studiu, pentru cercetare și examinare, cu cari i-a înzestrat Dumnezeu, iubirea adevărului. Spiritul lui Dumnezeu a dat exprimărilor lor mai multă importanță, prin aceea că a binecuvântat iubirea lor pentru adevăr și a veghat peste el și i-a condus la scris, așa că s'au exprimat în conformitate cu adevărul. Inspirația scrierilor lor n'a făcut prin urmare din ei automate sau robot (om mecanic, mașinărie), cari au stat sub puterea inspirațiunii complet literale sau cuvânt cu cuvânt. Totuși ei au fost conduși prin spirit să redea în mod credincios înțelesul sau cugetul celor auzite, văzute sau simțite. A rămas cu toate acestea adevărul; și cititorilor li s'a transmis cugetul adevărat și înțelegerea adevărată. Aceasta ne explică pentruce povestirea anumitor evenimente și cuvinte din viața pământească a lui Isus prin cei patru scriitori ai rapoartelor evangheliei nu sunt redată în exact aceeași limbă sau în aceeași cuvinte.

²⁷ Ca ilustrațiune: Matei povestind despre activitatea de propovăduire a lui Isus, spune că Isus a vestit: „Impărăția cerurilor este aproape”. Marcu însă zice, că Isus a propovădit: „Impărăția lui Dumnezeu este aproape”. O contradicție nu există aici, prin care aceștia doi ar sta ca martori mincinoși; pentrucă înțelesul a ceea ce au spus amândoi este același, și cerul și Dumnezeu au aceeași însemnare unul cu altul. (Matei 4:17; Marcu 1:15). La descrierea parabolilor lui Isus, Matei mai spune despre Isus, că a zis: „Impărăția cerurilor se aseamănă...”. În timp ce Marcu și Luca în aceeași parabolă despre Isus raportează, că El a zis: „Impărăția lui Dumnezeu se aseamănă...”. Înțelesul însă este același, și adevărul în realitate este lărgit prin aceasta. Faptul, că acești trei martori scriitori au întrebunțat diferite expresiuni spre a descrie unul și același lucru, arată, că nu a existat între ei o înțelegere secretă, o conspirație pentru o înșelare. Spiritul lui Dumnezeu al inspirațiunii le-a lăsat această libertate în modul de exprimare. Cu toate acestea spiritul a supravegheat scrierile lor și i-a condus pe cărările adevărului.

²⁸ Deosebirea în exprimări nu se datorește faptului că un copietor al Bibliei a făcut o greșală când a copiat

²³ Cum s'a arătat deci înțelepciunea lui Dumnezeu?

²⁴ Cum a arătat Isus că spiritul va ajuta ocaziilor Săi, cari au trebuit să scrie?

²⁵ Unde i-a condus spiritul pe astfel pe scriitori, pentruca lăsa să fie siguri?

²⁶ Înălțat-a spiritul orice notă personală a scriitorului? și cum au exprimat ei deci adevărul?

²⁷ Cum este ilustrat aceasta în rapoartele despre activitatea de propovăduire a lui Isus?

²⁸ Datorată s'a deosebirea în modul de exprimare celor ce au copiat? și pentruca n-ar face uzul greșit dacă am preocupare inspirațiunea literară?

scrierea ce s'a stat înainte. Ea s'a născut prin aceea că fiecare dintre scriitorii biblici inspirați i s'a acordat libertatea în modul de exprimare, cu care ocazie însă el a trebuit să se țină exact de adevăr. Exemple despre aceasta găsim în scrierile vechi ebraice, dacă asemănăm unul cu altul două rapoarte diferite despre unul și același lucru, de exemplu profeția lui Natan către David în 2 Samuel 7 și 1 Cronici 17, profeția paralelă în Isaia 2:1—4 și: Mca 4:1—3, mai departe cântarea de mulțumire a lui David în 2 Samuel 22 și Psalmul 18 și apoi și cele zece porunci, cum ni se dau în Exodul 20 și Deuteronomul 5. Dacă ar fi fost vorba în fiecare parte a Bibliei de inspirația literală, atunci aceasta ne-ar aduce astăzi în greutăți. Dintre mii de copii ale Bibliei în limbile lor originale nu sunt două cuvânt cu cuvânt exact la fel, și aceasta din cauza erorilor, greșelilor și adăugărilor celor ce au copiat. Și cu toate deosebirile acestea textuale nu sunt atinse nici învățătura fundamentală și nici cugețul conducător al Bibliei.

²⁹ Ceva altceva: Cu ocazia studiului lor și a cercetării lor a Scripturilor Ebraice vechi ucenicii lui Isus au citat câteodată direct din Scripturile Ebraice și câteodată din traducerea grecească Septuaginta a acestor Scripturi vechi. În unele cazuri, traducerea Septuaginta sună, altfel, sau transmite o altă cugetare decât textul ebraic transmis, cum îl posedăm astăzi. Câteodată ucenicii au citat o parte din Septuaginta și au tradus apoi partea rămasă a citatului lor direct din textul ebraic. Altă dată, ucenicii n'au citat nici direct din ebraică și nici din Septuaginta grecească, ci par a se baza pe memoria lor, în ceea ce privește înțelesul textului, și după aceea fac aluziune la aceasta în alte cuvinte; ei împrumută numai ici și acolo câteva cuvinte sau expresiuni din text spre a ne arăta că este vorba de un citat. Un studiu al tuturor citatelor sau mănărilor ne arată că numărul citatelor luate din Septuaginta grecească este cu mult mai mare decât numărul citatelor din textul ebraic.

³⁰ Câteodată textele citate au fost schimbate, prin aceea că în loc să se vorbească la persoana a treia se vorbește la persoana întâia, sau în loc de singular la plural sau invers, sau prin aceea că verbul apare într'o altă formă a timpului. Un cuvânt sau o expresie poate fi înlocuită și prin sinonimul (cuvânt cu același înțeles ca altul) său. Sau cuvinte și expresiuni pot să apară în alt șir, decât au avut parte de o schimbare sau „inversune”, cum am zice noi. Mai departe pot fi intercalate cuvinte explicative sau expresiuni într'un citat, sau poate că s'au lăsat afară cuvinte și textul a fost prescurtat. Mai departe poate să fie o circumscriere, care redă înțelesul unui text într'un fel mai larg, mai complet și cu toate acestea exact cu înțelesul. De asemenea pot să fie citate texte din diferite cărți și să fie întrepăstrate într'un întreg, pentru a urmări un mers de cugetare neîntrerupt. Noi găsim pe lângă acestea amestecături a diferitelor metode de mai sus. Uneori anumite texte ebraice pot să fie atinse, înainte sau cuprinse pe scurt, dar nu citate direct și în toată forma.

³¹ Faptele amintite mai sus poate că nu vor apărea atât de clar înaintea ochilor cititorului unei traduceri a Bibliei într'una dintre limbile moderne, dar ele se arată lămurit dacă se citește Biblia în limbile ei originale. Dar chiar și în traduceri într'o limbă modernă putem recunoaște unele dintre feluri, cum se citează din Scrip-

turile premergătoare celor creștine. De pildă este scris în Genesa 2:7: „Și omul s'a făcut astfel un suflet viu”. Pavel însă zice în 1 Corinteni 15:46: „De aceea este scris: 'Omul dintâi Adam a fost un suflet viu'”. Că Pavel adaugă aici cuvinte, servește numai spre explicarea și nu contrazice deloc adevărul citatului, ci îl face lămurit. Prin aceasta nu se provoacă nici o greșală și nici o înșelăciune. În Zaharia 13:7 cităm în Septuaginta grecească: „Lovește pe păstor, și oile turmei se vor risipi”. Matei însă raportează despre Isus că a zis: „Căci este scris: 'Voi bate Păstorul, și oile turmei vor fi risipite.'” (Mat. 26:31). Isus a schimbat aci persoana, timpul și modul verbului, și anume dela a doua persoană la întâia persoană și dela modul imperativ la modul indicativ, viitor. Prin aceasta Isus a arătat, că aceasta se va întâmpla în curând și că Dumnezeu, care a provocat pe dușman să lovească, va lua răspunderea ca acela, care a cuprins-o în scopul său, că aceasta trebuie să se întâmple.

³² În Romani 9:33, Pavel zice: „După cum este scris: 'Iată că pun în Sion o Piatră de poticnire, și o stâncă de cădere: și cine crede în El, nu va fi dat de rușine'. Aici el întrețese două citate unul cu altul, adică Psalmul 118:22 și Isaia 8:14. În 1 Petru 2:7, 8, apostolul Petru contopește Isaia 28:16 cu Isaia 8:14. La Rusalii Petru a citat conform Faptelor Apostolilor 2:17, 18 din Ioel 2:28, 29. El a citat din Septuaginta grecească, a schimbat însă două propoziții, așa că se depărtează dela ordinea în ebraică. El de asemenea a intercalat diferite cuvinte în text și a adăugat câteva, spre a limpezi textul și a arăta aplicarea sa.

³³ Aceasta și alte metode de citare și referirile menționate mai sus toate s'au făcut prin impulsunea și sub conducerea spiritului lui Dumnezeu. Din cauza aceasta scrierile acestor ucenici ai lui Isus Christos sunt tot așa de înșuflate de Dumnezeu ca și scrierile ebraice. Diferitele metode amintite mai înainte nu aduc Scripturile Ebraice și Scripturile Grecești creștine în contrazicere una cu alta, ci contribuiesc ca să lămurească Scripturile vechi și să arate, ce aplicare au avut și cum au fost împlinite. Cu ajutorul inspirației spiritului sfințitorii creștini au servit ca explicatori ai scrierilor cari au existat mai înainte de Scripturile creștine și au fost întrebunțați ca să illustreze, să constate și să întărească faptul că sunt adevărate. Scrierile lor toate formează o parte a împlinirii amintită de Petru din Ioel 2:28, 29. Prin urmare Sfânta Scriptură, dela întâia carte a lui Moise (Genesa) până la Apocalips, este numai o singură carte și nu două „Testamente”.

ASTĂZI NU EXISTĂ O ASTFEL DE INSPIRAȚIUNE

³⁴ Cercetători credincioși ai cuvântului divin au observat că anumite profeții din Cuvântul lui Dumnezeu au o împlinire dublă, o împlinire timpurie, înainte de creștinism, și o altă împlinire mare, definitivă sau completă. Un caz despre felul acesta este profeția, care a prezis eliberarea Izraeliților prizonieri de imperiul mondial Babilon. Aceasta s'a împlinit în vechime față de Izraeliții naturali, cari s'au întors înapoi din Babilonul literal, și ea are acum o împlinire mai mare și completă față de Izraeliții spirituali cari vin din Babilonul simbolic. Faptele arată că Ioel 2:28, 29 a început să se îplinească dela Rusalii ale anului 33 d. Chr., dar că o

²⁹ Din ce nu s'at acești scriitori mai mult, din textul ebraic sau din Septuaginta grecească și cum?

³⁰ Ce fel de alte metode de citare au întrebuințat?

³¹, ³² Ce fel de exemple despre astfel de metode sunt date?

³³ De ce au fost conșuși el la aplicarea unor astfel de metode, și care a fost scopul?

³⁴ Ce fel de împliniri au unele profeții? Dați un exemplu.

implinire mai mare și definitivă, complectă a acelei profecții a avut loc dela sfârșitul primului război mondial în anul 1918. Aceasta ne arată motivul pentru activitatea întinsă în toată lumea, pe care a îndeplinesc astăzi martorii unși ai lui Iehova, indiferent că este bătrân sau tânăr și indiferent de legăturile lor familiare sau de poziția lor socială. Prin faptul că propovăduiesc evanghelia despre împărăția lui Dumnezeu, ei împlinesc profecția din Psalmul 148:7—13: „Lăudați pe Domnul de jos de pe pământ... tineri și tinere, bătrâni și copii! Să laude Numele Domnului! Căci Numele Lui este înălțat: măreția Lui este mai pe sus de pământ și de ceruri“.

³⁵ Această turnare a spiritului lui Dumnezeu peste „trupul“ tuturor martorilor Săi unși, credincioși, nu însemnează că aceia, care s'ersesc acuma ca martori ai lui Iehova sunt inspirați. Nu însemnează nici aceea, că articolele în această revistă, intitulată *Turnul de Veghere*, sunt inspirate și infailibile sau fără de greșeli. Nu însemnează că președintele, lui Watch Tower Bible and Tract Society este inspirat și infailibil (care nu poate greși), deși dușmanii ne învinuiesc în chip fals de această părere. Noi lăsăm pe Papa din Cetatea Vaticanului să pretindă, conform decretului său din anul 1870 d. Chr., infailibilitatea și prin urmare inspirațiune divină în chestiunile credinței și învățăturii romano-catolice. Cu Scriptura recunoaștem noi însă, că ziua acestei inspirațiuni s'a sfârșit cu mult timp înainte de 1870, după cum a arătat apostolul Pavel, că se va întâmpla aceasta. Inspirațiunea inclusiv vorbirea și scrierea inspirată, a fost mai de mult un dar al spiritului; dar după amintirea acestor daruri precum și a calității iubirii, zice Pavel: „Dragostea nu va pieri niciodată. Proorociile se vor sfârși; limbile vor înceta; cunoștința va avea sfârșit. Căci cunoaștem în parte, și proorocim în parte; dar când va veni ce este desăvârșit, acest în parte se va sfârși... Acum dar rămân aceste trei: credința, nădejdea și dragostea; dar cea mai mare dintre ele este dragostea“ (1 Cor. 13:8—13). Cu ultimul dintre cei doisprezece apostoli, prin care darurile spiritului au fost date altera, vor-

³⁵ Însemnează aceasta că martorii lui Iehova sunt inspirați acum? și cum știm răspunsul?

birca și scrisul inspirat s'au terminat. Cu toate acestea Dumnezeu tot mai este capabil să ne învețe și să ne conducă.

³⁶ Chiar dacă spunem, că astăzi nu există inspirațiune pentru cineva de pe pământ, totuși noi avem privilegiul să ne rugăm la Dumnezeu, să ne dea o măsură mai mare a spiritului Său sfânt și prin darea acestui spirit prin Isus Christos să ne conducă și să ne călăuzească. Noi știm că scrierile inspirate infailibile ale profecției se vor împlini în mod just la noi, chiar dacă în acel timp nu le înțelegem sau dacă nu vom observa că noi avem parte la împlinirea lor. (Ioan 12:16). Chiar dacă noi nu avem, așteptăm sau sperăm vedenii sau viziuni directe inspirate dela Domnul, totuși noi putem studia vedeniile și viziunile credincioșilor Săi ai timpului vechiu. Noi putem fi cu atențiune cum Dumnezeu le-a împlinit deja prin Christos Isus sau cum este tocmai pe cale să le împlinească; și noi putem apoi să ne ferim de viziunile mincinoase și vedeniile deșarte ale religioniștilor creștinătății. Desigur nimeni dintre noi nu poate realiza vorbire și scriere inspirată, însă Dumnezeu ne-a încredințat Biblia Sa inspirată, și noi putem să ne lăsăm conduși de poruncile, învățăturile și îndrumările ei inspirate. Noi putem cita și copia scrierile bărbaților inspirați de Dumnezeu și să le aplicăm conform faptelor. Noi putem observa, cum Dumnezeu cu ajutorul întâmplărilor și evenimentelor, pe cari le permite să aibă loc, le tâlmăcește prin Christos Isus.

³⁷ Deoarece noi credem în inspirațiunea cuvântului scris al lui Iehova, vom ținea în continuu tare la acesta, în cunoștința că ascultarea față de acest cuvânt conduce la viața veșnică. Noi suntem hotărâți să propovăduim mai departe vestea Sa de mângâiere despre împărăția lui Dumnezeu între toate națiunile. Fie, ca toți „oamenii de bine“ dintre aceste națiuni să laude cu noi împreună pe Iehova, pentru că adevărul cuvântului Său inspirat ține în veci! — Ps. 117:12 I, 2.

Watchtower din 15 Mai 1947.

³⁶ Cu toate că noi pentru timpul de astăzi nu avem pretențiunea de inspirațiune, totuși care putem face ceva ca să pribim binecuvântarea din inspirația lui mai demult?

³⁷ Pentru ce vom cont nouă să propovăduim din O-tille?

VESELIE NEINGREUNATA IN AUSTRALIA

Când putem cul hidroavion al liniei aeriene tasmanice s'a ridicat în aer peste portul din Waitemata, călătorii în lumea întreagă N. H. Knorr și M. G. Henschel au făcut semne de adio fraților lor din Noua Zelanda, care veniseră la golf ca să-și ia rămas bun. Sborul lor peste marea tasmanică a fost cel mai liniștit de până atunci din întreaga călătorie. După puține ore, privirea a atins în grabă golfurile frumoase, nisipoase ale Australiei și după aceea portul mareț din Sydney cu multele sale întăriri și golfuri și cu celebrul său pod al portului. Orașul părea că se întinde pe multe mile de loc și străzile sale erau mărginite de copaci, a căror culoare verde era scoasă și mai mult în relief de lumina strălucitoare a soarelui.

Pilotul hidroavionului nostru a știut exact ce trebuie făcut și a lăsat avionul său să alunece atât de ușor pe apă albastră a lui Ross Bay încât călătorii aproape că n'au simțit nici cea mai mică zguduitoră. Era în 11 Martie, ora două după masă, după timpul din Sydney. Frații ne-au așteptat la stațiunea de destinație și au fă-

cut semne bucuroase cu mâna, în timp ce o barcă ne ducea la șantier. Reporterii dela ziare așteptau și s'au informat de scopul vizitei președintelui lui Watch Tower Bible and Tract Society. Un reporter dela radio, care întrebă călătorii, a cerut o convorbire cu președintele Societății, D-l Knorr. Aceasta i s'a acordat când pasagerii au trecut peste formalitățile de vamă și intrare. Intrebătorul stațiunii de radio 2GB s'a informat de scopul și lucrarea Societății. Fratele Knorr a putut da un raport amănunțit despre lucrarea împărăției și să arate că ce deosebită este lucrarea Societății de cea a religiei. El a accentuat necesitatea educației biblice în familie și mai înainte de toate necesitatea împărăției lui Dumnezeu ca singura speranță pentru lume. Acest interview s'a înregistrat pe plăci de gramofon și a fost transmis în aceeași Marți seara la ora zece, prin radio.

Indată după această înregistrare a interview-ului am mers prin Sydney, în comuna suburbană Strathfield, unde se găsește biroul sucursalei. Sydney ne-a amintit de orașele mari ale Americii de Vest; însă pe străzi

și drumuri stăpânește circulația pe mâna stângă, cum sate obiceiul în aproape toate țările britanice. Ce plăcut de a sosi în biroul sucursalei din Strathfield! Si ce expectanță frumoasă de a întâlni pe toți frații în aceea după masă când am mers prin diferite clădiri ale proprietății Societății! După cum am putut vedea noi, totul era în bună ordine, și s'a arătat loc mult pentru o extindere viitoare a lucrării! Timpul ce ne-a mai rămas a fost întrebuințat la răspunderea întrebărilor; și apoi la omnia familia a ascultat o scurtă dare de seamă despre călătorie, cu care ocazie fraților din Bethel-ul Strathfield li s'au transmis salutările iubitoare ale familiei Bethel din Brooklyn (USA).

Ziua următoare, 12 Martie, a fost destinată pentru a cerceta rapoartele serviciului de campanie ale grupelor australiene ale martorilor lui Iehova, precum și acele ale pionierilor și pentru a discuta teritoriul, care are lipsă să fie lucrat. S'au făcut multe străduințe pentru a aduce lucrarea serviciului în această țară în armonie cu organizațiunea generală teocratică, întinsă în toată lumea. Multe lucrări în lucrul zilnic al biroului au fost încercate prea tare printr'o lucrare amănunțită, prea mare, și prin lucrări duplicate. Toate acestea au fost aduse într'o linie mai curentă, mai potrivită cu timpul de astăzi, pentruca lucrul să poată fi făcut de oameni puțini și astfel unii să poată fi liberi pentru alte servicii. Ne-a fost posibil să facem lucrul în birou cu fiecare în parte și să vorbim cu aceia, cari au avut responsabilitatea pentru diferite secții, dându-li-se sfaturi pentru serviciu cu succes.

Membrii familiei au fost invitați să aibă în vedere serviciul în străinătate; și un număr destul de mare și-a exprimat dorința de a merge în alte țări și să propovăduiască acolo evanghelia și să îndeplinească lucrarea de misiune. S'au complectat formulare pentru Școala Biblică a Turnului de Veghere din Gilead, ca primul pas pentru pregătirea de serviciu de misiune în țări străine.

Prin această călătorie în Australia, frații Knorr și Henochel au căutat mai cu seamă să cerceteze și să afle cauza adevărată pentru micșorarea numărului vestitorilor, care a împiedicat progresul lucrării în Australia, în timp ce lucrarea în atâtea alte ținuturi ale pământului a progresat. Tuturor fraților din Australia și tuturor cititorilor *Cărții anuale* a Societății le-a fost clar că ceva nu era în ordine, și în mod vădit favorarea și îndrumarea Domnului; nu s'a odită așa de neîmpledecate asupra fraților din Australia ca și asupra acolora din alte țări. Nici n'a trecut mult timp și răspunsul i s'a părut președintelui Societății cu totul clar. După ce a vorbit cu mulți frați, au fost amintite lucruri cari au arătat că în anii trecuți vestitorii împărăției au consacrat multă oboseală și putere mai curând pentru a face afaceri decât pentru propovăduirea evanghelia. Aici nu este vorba de lucrul zilnic lumesc al fraților, cari își câștigă pâinea, ci este vorba de aceea că biroul sucursalei Societății s'a ocupat cu diferite ramuri ale industriei și a chemat vestitori din toate părțile țării, mai ales pe pioneri ca să lucreze în aceste industrii, în locul serviciului de propovăduire a evanghelia. S'a făcut o mare greșală; și s'a părut că în decursul unui șir de ani această activitate a crescut până la punctul când factorul comercial favorizat de biroul sucursalei a părut mai important decât datorită de a fi un vestitor al împărăției lui Dumnezeu.

AMAGIJI

Dacă privim istoria stării de lucruri, atunci cauza la

aceasta se dovedește cu totul inofensivă. Societatea a câștigat sau a construit diferite stațiuni de radio, a căror scop, la început, a fost să transmită vestea împărăției, pentruca oamenii să cunoască calea adevărată spre viață. Inceț, inceț, aceste stațiuni au început să preia programe comerciale, și se pare că cei responsabili, pentru aceste stațiuni au văzut ocazia să facă câștig, și au crezut că prin programe comerciale s'ar putea câștiga bani, cari ar fi de folos Societății pentru răspândirea evanghelia împărăției în alte țări. Această idee fixă s'a impus, în cele din urmă, atât de mult, încât frații au lucrat zilnic șasesprezece ore la stațiunile de radio, în timp ce de abia o oră pe zi s'a vestit adevărul prin ele, deoarece restul timpului a fost consacrat pentru transmiterea de știri comerciale privitoare la evenimentele sportive, muzică de dans, drame și alte lucruri ale lumii acesteia. Frații, cari au fost chemați din serviciul de campanie ca să servească aceste stațiuni, au fost împinși în lumea dancing-urilor (localuri de dans), a băncetelor, a curselor de cai, — toate acestea în legătură cu unele programe comerciale, și ei au avut atât de mult de lucru cu lucrurile acestei lumi încât n'au găsit decât puțin timp, sau chiar n'au avut deloc timp pentru propovăduirea evanghelia. S'a aflat că cu puțin timp înainte ca aceste stațiuni să fie oprite de guvernul australian, unele dintre ele n'au mai transmis nimic despre adevăr, nici măcar textul zilnic din cartea *anuală*. Intreg timpul a fost întrebuințat ca să facă bani, după cum s'a pretins pentru sprijinirea lucrării împărăției. Dar unde a rămas credința în Iehova ca Dumnezeu, care se îngrijește pentru trebuințele organizațiunii: Sale?

Acuma se poate vedea ușor, că frații au fost întrebuințați în felul acesta, cari ar fi fost potriviți să propovăduiască evanghelia, da, aceia cari s'au consacrat pentru această lucrare. Ei ar fi trebuit să se ocupe cu lucrurile Domnului și să nu se ocupe cu întreprinderi comerciale, prin aceea că au făcut cunoscute lucrurile acestei lumi în loc să facă cunoscut împărăția. Lucrarea noastră, cum este orânduită de Domnul, a fost și este vestirea Regelui și a împărăției, și numai aceasta.

Cum s'a întâmplat în multe părți ale lumii, guvernul Uniunii de state britanice din Australia a interzis lucrarea Domnului la puțin timp după ce a izbucnit războiul; și deoarece el s'a temut că s'ar putea transmite ceva adevăr prin aceste stațiuni, a oprit activitatea lor. Dacă frații, în general aceia cari și-au pierdut lucrul lor la aceste stațiuni de radio, ar fi preluat serviciul de pioner sau pe lângă profesiunea vieții lor ar fi devenit cel puțin vestitorii bun; de grupă, atunci poate că s'ar fi făcut puțină pagubă. În loc de aceasta, sub conducerea acolora cari s'au aflat în biroul sucursalei, au fost deschise alte întreprinderi comerciale, și fraților li s'a spus să lucreze în ferestralie și brutării, pe numeroase ferme și crescătorii de porci, în tipografia, ateliere de mașini și cantina ale armatei, etc., și prin toate acestea frații au ajuns direct în întreprinderi sau afaceri lumești, da, prin multe din aceste întreprinderi ei au sprijinit într'adevăr eforturile de război. Sute de frați au fost aduși din serviciul de campanie în aceste diferite întreprinderi, totul sub pretextul de a câștiga bani, pentruca evanghelia împărăției să poată fi propovăduită. Cu toate acestea, aceia cari au fost capabili și potriviți pentru propovăduire au fost întrebuințați în alt chip, prin faptul că au fost rugați să lucreze în astfel de întreprinderi. Unii dintre frați au refuzat să se ocupe cu astfel de lucru, pentrucă au văzut că ce greșit a fost și pentrucă nu au putut uni aceasta cu con-

linia lor; și de aceea s'au dat leoparte. Alții, cari au fost chemați pentru lucru, au primit atâta de lucru cu spărirea lucrurilor, cari, aparțin la această lume, cu nerul în ateliere de mașini, unde s'au făcut unelte de război, sau cu servirea soldaților în cantine, încât în rând și-au pierdut aprecierea pentru adevăr și au merit în „mare”, deoarece, în cele din urmă, ei au stat îndărăt direct în lume și n'au mai avut dorință după lucrurile bune ale Domnului în serviciul de timp complet al Său pentru evanghelie.

Cu toate acestea, frații din Australia au rămas în mare număr credincioși și statornici și au fost dispuși să aștepte până când Domnul va înlătura această influență rea, egoistă, care a pătruns în organizațiune. De multe ori le-a fost greu să lucreze în serviciul vestirii mesajului; căci tot mereu au trebuit să se cugete la nedreptatea, care a fost favorizată de organizațiunea locală; totuși cu inimi tari au stat în încercarea neprihănirii lor și nu au încetat să învețe și să propovăduiască împărăția.

Situațiunea fraților din Australia a fost cu totul deosebită de cea a altor frați, din alte țări. Martorii lui Iehova din alte țări nu și-au întins mâinile spre nebunie, cum s'a întâmplat aceasta aici, în Australia. Incercările lor au venit în alt chip, prin închiderea în închisori sau lagăre de concentrare. Desigur, poporul Domnului a suferit pedepse grele prin guvernatori, stăpânițori aspri, dar această prigonire a venit din cauza credincioșiei lor peste ei și nu pentru că au făcut compromisuri, și în Australia au fost câțiva frați în închisori; dar multor frați li s'a dat de înțeles să facă compromisuri cu lumea; și pentru că au făcut aceasta și-au pierdut poziția lor binecuvântată în țară. Aceasta a slăbit foarte mult organizațiunea Martorilor lui Iehova în Australia, dar starea adevărată care a existat în aceea țară, n'a fost cunoscută biroului din Brooklyn în acel timp. În timpul anilor de război a existat cenzura asupra tuturor scrisorilor, cari au in-

trat sau au ieșit din Australia, și biroul președintelui n'a primit rapoarte despre această activitate.

Când N. H. Knorr, în calitate sa ca președinte, a aflat despre această activitate în anul 1942, s'a pus imediat în legătură cu frații din Australia și a cerut o dare de seamă despre fapte. Când a primit alte știri a îndrumat pe servul de sucursală să închidă toate întreprinderile acestea, să vândă toate întreprinderile industriale și să lase pe frați să se întoarcă în serviciul de timp întreg. Aceasta a făcut-o servul sucursalei; dar paguba a fost deja făcută în decursul anilor trecuți. Trece-va Domnul cu vederea răul? În mod cu totul vădit, Domnului nu i-a plăcut ce s'a făcut; pentru că numărul vestitorilor s'a micșorat dela 4323 în anul 1943 până la 2713 în Decembrie 1946. Această desaprobară vădită a lucrării din Australia a făcut mare grijă fratelui Knorr, și în decursul acestor ani ai scorbării, el s'a gândit foarte mult la aceea să vină în această țară. El a voit să meargă cu prima ocazie acolo, și a și mers apoi.

Deoarece el a știut starea faptelor dinainte și după sosirea sa a primit mai multă lămurire despre starea adevărată. călătoria făcută a fost foarte aducătoare de folos pentru toți frații. El și secretarul său au făcut o călătorie aeriană rapidă, dela un capăt al țării la celălalt. Adunări de frați au fost aranjate în orașele principale ale fiecărui stat în Australia și au fost explicate întâmplările adevărate de acolo, precum și modul de procedare pe mai departe. Ca introducere la cuvântarea „Milă și fertare”, care a apărut în *Turnul de Veghere* (engl.) din 15 Aprilie, s'a dat o scurtă privire asupra activității în întreaga lume a poporului Său, binecuvântată de Domnul. După cuvântare a urmat o examinare a stărilor, cum au existat într'adevăr în întreaga țară, cu care ocazie s'au tratat punctele amintite mai sus; și după aceea președintele Societății a prezentat diferitelor adunări ale poporului Domnului o rezoluțiune.

(Continuare în numărul 21)

MOTIVE PENTRU SPERANȚA INVIERII

„Pentru învierea morților sunt dat eu în judecată astăzi înaintea voastră”. — *Faptele 24: 21.*

(Citate din Nr. 15)

a știut ce soartă proaznică este aceasta, și de aceea a proclamat o durere peste conducătorii fățarnici ai religiei: „Vai de voi, cărturari și Farisei fățarnici! Pentru că voi înconjuțați marea și pământul, ca să faceți un tovarăș de credință; și, după ce a ajuns tovarăș de credință, faceți din el un fiu al gheenei, de două ori mai rău decât sunteți voi înșivă. Șerpi, pui de năpârci! Cum veți scăpa de pedapsa gheenei?” (Mat. 23: 15, 13). A fi fiu al gheenei a însemnat: a fi fii ai nimicirii, adică a fi osândiți să sufere soarta finală a tatălui lor, a marelui șarpe, a lui Satan a Diavolului. Către perechea din timpul nou a acelor cărturari și farisei fățarnici, Christos Isus le va zice ca judecător: „Duceți-vă dela Mine, blestemaților, în focul cel vecinic, care a fost pregătit diavolului și ingerilor lui!” (Mat. 25: 41) Unor astfel de răi de cari nu te poți apropia, incorijibili, moartea și învierea lui Isus Christos nu le aduce nici un folos.

³¹ Cu toate că noi am tratat mai sus câteva versete din a doua carte a Macabeilor, noi totuși nu căutăm

motivele noastre cele mai de încredere pentru speranța în învierea morților în aceste cărți neinspirate, apocrife. După cum am arătat în alineatele de mai sus, scrierile ebraice inspirate de Dumnezeu oferă un helșug de dovezi incontestabile că din timpul Edenului, când omul s'a dat lui Satan Diavolului și ca pedapsă a căzut pradă morții, Dumnezeu a luat hotărîrea să învieze pe cei morți prin sămânța femeii, din gropile lor. Membrii rămășiței credincioase iudeie în zilele lui Isus au sperat prin urmare într'o înviere, și Iudeii cari au vorbit grecește între ei, au întrebuințat cuvântul *anastasis*, care însemnează înviere.

³² Citind traducerea greacă Septuaginta a scrierilor ebraice au dat de verbal, care arată o sculare din morți, și din acest verb se derivă substantivul *anastasis*. Verbul grecesc (*anasténai*) în sine însemnează: a se ridica sau a se scula din nou și așa este întrebuințat în Isaia 52: 2, unde Iehova Dumnezeu zice Ierusalimului pustiit: „Scutură-ți țărâna de pe tine, scoală-te (*anástethi*), șezi (pe tronul tău), Ierusalime! Desleagă-ți legăturile dela gât, fiică, roabă a Sionului!”. (Trad. am.). În

31. Unele dintre dovezile cele mai de încredere a învierii?

32. Cum ajungem noi prin verbal, de la care se derivă „anastasis”, la o înțelegere a însemnării literale a cuvântului „anastasis”?

Amos 9:11 Damaszeu vorbește despre restatornicirea casei regale a regelui mort David prin Christos Isus, și noi citim acolo: „În vremea aceea voi ridica (verb tranzitiv: *anasteso*) din căderea lui cortul lui David, și-i voi draga spărturile, îi voi ridica (*anasteso*) dărâmtările, și-l voi zidi iarăși, ca în zilele de demult“.

³¹ Când verbul grecesc este întrebuințat în legătură cu morții ară însemnarea de (tranzitiv) „a ridica sau a învia la viață“ sau (intransitiv) „a se scula“ la viață. De exemplu citim în Isaia 26:19: „Cei morți vor fi înviați (*anastesontai*) din nou, da, cei din gropi vor fi înviați, și cei din țara aceasta vor fi umpluți cu bucurie; căci roua Ta este vindecare pentru ei; dar țara celor nelegiuți va cădea“. (*Septuaginta*). Și când profetului Daniel i s'a promis învierea, îngerul i-a zis: „Tu însă vino și mergi la odihnă; căci vor fi încă zile și ceasuri până la împlinirea de sfârșit. Și tu te vei scula (*Anastesei*) la partea ta, la sfârșitul z'lor“. Dan. 12:13, *Septuaginta*.

³² În traduceriile latine ale Bibliei, cu cari s'a început în secolul al doilea după Christos, *anastasis* a fost tradus cu *resurrectio*, ceea ce înseamnă înviere. Există câteva cazuri puține în literatură, unde se spune despre cineva, care s'a sculat la viață, că el a înviat (*resurgiert*) (la sine), și anume pentru că traducerea veche latină a întrebuințat cuvântul *resurgere* pentru a arăta ridicarea la viață, și din acest verb latin vine cuvântul străin *Resurrection*, în românește: înviere. În englezaște înseamnă astăzi de fapt cuvântul *resurge* (*resurgieren*): a se ridica din nou sau a fi ridicat. Pe de altă parte în traducerea latină, pentru expresia a trezi la viață sau a învia, stă cuvântul *resuscitare*. Când Isus a înviat dintre cei morți, a fost prin urmare înviat (*resurgiert*). (Mat. 17:9, 23; 20:19; Ioan 20:9, *Vulgata latină* („Și când Dumnezeu a ridicat pe Isus din morți l-a înviat (*resusciterte*)“). (Fapte 2:32; 13:33, *Vulgata latină*). Când Isus a vorbit de ridicarea morților în ziua din urmă a zis că îi va învia (*resuscitieren*).—Ioan 6:39, 40, 44, 54, *Vulgata latină*.

³³ Studiul de mai sus al anumitor cuvinte poate că unora li sa va părea obositor, totuși este necesar pentru putea înțelege cum a fost înțeleasă și exprimată tema învierii în diferite limbi. Mai departe pentru noi este un ajutor de a înțelege bine subiectul în limba noastră proprie.

„O înviere mai bună“

³⁴ Intrucât noi am dăruit destulă atențiune învierii viitoare a bărbaților credincioși și a femeilor credincioase din timpul vechiu, să examinăm acum ca exemplu Evrei 11:35. În versetele premergătoare ale acestui capitol al unsprezecelea, Pavel a descris pe scurt marile fapte ale credinței din partea servitorilor lui Iehova din timpul vechiu, începând dela Abel până la Daniel și cei trei torțărași evrei ai săi, în Babilon. Apoi apostolul scrie: „Femeile și-au primit înapoi pe morții lor înviați (*anastasis*); unii, ca să dobândească o înviere (*anastasis*) mai bună, n'au vrut să primească izbăvirea, care li sa dădea, și au fost chinuți“. (Evr. 11:35) Aceasta arată că credincioșii din timpul vechiu au crezut

în înviere, în acel timp „femeilor le-au fost înviați morții iarăși la viață“ (după traducerea *King-James*), nu numai în ce privește speranța lor de o înviere viitoare sub împărăția lui Dumnezeu, ci prin profecții lui Dumnezeu, cărora le-au crezut așa încât au căutat ajutor la ei. Așa a primit văduva din Sarepta, care l-a găzduit pe Ilie când a stat în țara Sidonia în timpul foametei celei mari, pe fiul ei mort înapoi printr'o înviere care a fost îndeplinită de Ilie. Sunamita, care a primit în mod iubitor pe Elisei, pe urmașul lui Ilie, în casa ei și-a recăpatat copilul mort printr'o înviere făcută de Elisei. (1 Regi 17:17-24; Luca 4:25, 26; 2 Regi 4:18-37). Da, și Avraam a primit așa z'când pe Isaac, pe fiul său, din moarte înapoi când l-a des'egat, l-a luat jos de pe altarul de jertfe și în locul lui a jertfit un berbec; „căci se gândea că Dumnezeu este în stare să învieze pe oameni chiar și din morți. De ac'o l-a primit el deci înapoi prin aceea ce a fost o asemănare despre înviere“. — Evr. 11:19, *Moffat*.

⁴⁰ Învierile amintite au fost tablouri închipuitoare și au preumbrit învieri mai mari ale viitorului. Învierea, pe care au căutat-o credincioșii timpului vechiu, prin faptul că au refuzat să dobândească eliberare prin necredincioșie și în loc de aceasta mai bine s'au lăsat torturați până la moarte, va fi o „înviere mai bună“ decât acele învieri ale tablourilor închipuitoare. Cum așa? Isaac, care vorbind figurativ a fost adus îndărăt din morți, și copiii treziți de Ilie și Elisei la viață au fost chemați înapoi în viață în decursul lumii vechi, stăpânită de Satan Diavolul. Ei n'au fost răscumparați încă de Isus Christos și au rămas prin urmare sub osândirea care duce la moarte, moștenită dela Adam; și așa a fost de neînălțurat că ei cu imperfecțiunile lor s'au făcut mai bătrâni și în cele din urmă s'au întors iarăși înapoi în starea morții.

⁴¹ „Învierea mai bună“ a servitorilor credincioși ai lui Dumnezeu din timpul vechiu va fi deci în următoarele privințe mai bună: Ea va fi adusă la îndeplinire prin Isus Christos, care a murit și a înviat din morți spre a pune temelia pentru învierea omenirii. (Ioan 5:25—29) Ea va avea loc într'un timp când Iehova Dumnezeu domnește prin Isus Christos ca Rege și această înviere va deschide acelora calea la viață vecinică pe pământ sub stăpânirea regală a lui Dumnezeu. (Apor. 11:15-18) Prin ascultare față de împărăție pot fi delegați cu totul de osândirea păcatelor și pot fi îndreptați și la viață vecinică în lumea nouă. Afară de aceasta, din cauza credincioșiei și neprihănirii lor față de Dumnezeu, pe care au dovedit-o din vechime până la moarte, sunt înaintea celorlalți oameni cari vor fi restatornicii la viață pe pământ. Mai departe, Regele Christos Isus, care face pe acești credincioși înviați ai timpului vechiu copii ai Săi, îi va „pune prinți peste întreg pământul“, ca reprezentanți văzuți ai împărăției Sale înaintea celorlalți oameni. (Ps. 45:16) În cazul tuturor acestora din „învierea mai bună“ se vor aplica cuvintele lui Isus: „Eu sunt învierea și viața... Oricine trăește, și crede în Mine, nu va muri niciodată“. Ioan 11:25, 26.

⁴² O discuțare pe mai departe a celorlalte trăsături ale învierii, rămâne rezervată unui articol de complexare, în ediția următoare a „Turnului de Veghere“.

Watchtower dia 15 Martie 1917.

³⁴ Ce înseamnă aici verb grecesc când este întrebuințat în legătură cu morții?

³⁵ Cum au stat traduceriile latine expresiile pentru trezirea și învierea morților?

³⁶ Ce înseamnă aici pentru noi studiul de mai sus al anumitor cuvinte?

³⁷ Cum au stat în timpul vechii unele fapte pe morții lor iarăși printr'o înviere?

⁴⁰ Cu ce înviere au fost înviați și prin ce le-au fost puse margini?

⁴¹, ⁴² În ce măsură va fi deci „învierea mai bună“ mai aleasă?

TEXTE ȘI COMENTARIU

16 Decembrie

Nebuna (prostia) este lăptă de inima copilului, dar nuiaua certării o va deslăși de el. — Prov. 22:15.

Aceasta arată foarte clar, că inima sau mintea copilului poate fi îndreptată pe calea prostiei sau a neobișnuinței. Dacă copilul nu este învățat și condus de către îngrijitorii săi în mod drept. Inima și mintea copiilor oamenilor consacrați lui Dumnezeu au nevoie mai mult decât oricând de cunoștința Sa ocrotitoare și de o conducere conformă cu Scriptura la corectare și procedare dreaptă. Dacă copilul nu este îndreptat, el este lăsat slab pe o cale neobișnuită și rea, atunci inima sau mintea sa se va obișnui în decursul anilor de desvoltare cu o astfel de prostie sau nebanie. „Nuiaua certării” reprezintă autoritatea și puterea părintească, așa după cum un sceptru pentru un domnitor reprezintă același lucru. A face uz de „nuiaua certării” părintească înseamnă prin urmare de a aplica puterea și autoritatea părinților într'un fel oarecare, care pare potrivit și înțeleptă la îndreptarea cu efect a copilului. W. 16. 9.

17 Decembrie

Strângeți-vă la Mine — voi oamenii Mei ai bunății iubitoare. Carl așt făcut solemn legământ cu Mine prin jertfă! — Ps. 50:5, Roth. Pss.

Acela, pe care Iehova îi primește în legământul nou prin singura jertfă a lui Christos pentru ca să fie membri ai „națiunii sale noi” sau ai „poporului pentru numele său”, sunt părtașii milei și bunății neșpus de mare a lui Dumnezeu. De aceea, ei sunt numiți de către El „afinșii Mei” sau exprimat mai bine: „Oamenii Mei ai bunății iubitoare”. În Biblie mai ales în Psalmi, mila sau îndurarea și bunățile lui Dumnezeu față de oameni ies mai mult în evidență decât mila sau bunățile, cum o arată oamenii tamatori de Dumnezeu față de semenii lor. Prin urmare, „sfinșii Săi” sunt făcă tadolală aceia, cărora Dumnezeu le arată milă și bunățile iubitoare prin Christos Isus, prin faptul că sunt primiți în legământul nou încheiat prin jertfa lui Isus. Dintre toți care mărturisesc a fi în legământul nou (și toate sectele „creștinătății” fac aceasta), numai o rămășiță se află într'adevăr în legământ și își îndeplinește obligațiile legământului de a fi un popor pentru numele lui Iehova, Martorii Săi. — Isa. 1:2, 3, 9 W. 1. 7.

18 Decembrie

Dumnezeul păcii să vă sfințească El însuși pe deplin. — 1 Tes. 5:23.

So odihnește o răspundere asupra noastră, dacă dorim ca sfinșirea lui Dumnezeu să fie deplină în noi și ca să fim inconștinuu vase folositoare în serviciul Său și să fim deosebiți pentru lucrarea Sa cinștită în casa sau organizaținea Sa. În acest secol de sfârșit al lumii, în secolul atomilor, când marea masă a omenirii se apucă cu toate planurile lumești de salvare, de pace și de bună stare fără împărăția lui Dumnezeu, noi trebuie să ne depărțăm de religia ei, de propaganda ei, de corupținea ei politică, a venerării sale comerciale a mamonului sau a bunățiiilor lumești și de împotrivirea ei în contra lui Iehova și a supremației sale universale. „Deci, dacă cineva se crătește de aceasta, va fi un vas de cinște, sfinșit, folositor stăpânului (învățătorului) său, destoinic pentru orice lucrare bună”. (2 Tim. 2:21) Rezultatul plin de bucurie va fi viața veșnică în lumea nouă. W. 15. 3.

19 Decembrie

Robul Meu David va fi împărat pentru ei, și toți vor avea un singur păstor... Vor locui în ea, ei copiii lor, și copiii copiilor lor, pe vece, și Robul Meu David va fi volvodul lor în vest. — Ez. 37:24, 25.

David cel amintit aici, nu este David cel credincios din timpul vechiu, care va fi lăviat în curând din col morți la viață pe pământ sub împărăția lui Dumnezeu, ci este Christos Isus. Iehova Dumnezeu L-a îmbrăcat cu nemurire pentru ca El, în ceruri la dreapta Sa, să fie 'voivod în veci'. Domnitorii au fost ca niște animale tari între cei ce s'au dat ca turmă lui Dumnezeu și în egoismul lor au împins pe alții la o parte, ca să în prima dată ce-i mai bun pentru ei. Felul cum au persecutat națiunile pe Martorii lui Iehova în cele două războaie mondiale, confirmă aceasta pe deplin. În Ezechiel, capitoul 34, este prozis și artăți so împlinesc. După aceea este arătată și oliberarea, pe care o aduce Iehova, Cel Vecinic, oilor sale printr'un David, care este mai mare decât acel rege din timpul vechiu. W. 1. 5.

20 Decembrie

N'a fost voința lui ca ei să ajungă la perfecținea lor deplină independent de noi. — Evr. 11:40, 20 The Cent. N.T.

Când Christos Isus ca Mate Preot îi chiamă afară din groapă. învierea lor din morți va însemna prima binecuvântare, care le vine dela Iehova Dumnezeu prin sămănta Sa tăgăduită a lui Avraam, prin Christos Isus. Expresinea „făcut perfect”, nu cere că ei imediat vor ieși afară din morminte perfecti trupește. ei arată că ei prin împărăția lui Dumnezeu, care stă sub Christos Isus, vor câștiga perfecținea absolută. În Evrei 11:35 citim că ei au suferit suferințe și chinuri mari prin mâna dușmanului și au refuzat să fie necredincioși lui Dumnezeu, „ca să dobândească o viață mai bună”. Aceasta servește prin urmare la aceea, de a-i pune în clasa acelor, care ies din morminte la învierea vieții și nu la o judecată, la care ar fi îndolnic dacă hotărârea sa la sfârșit ar suna la viață sau la nimicirea veșnică. W. 1. 4.

21 Decembrie

Lăudați pe Domnul; toate neamurile! Căci mare este bunățea lui față de noi. — Ps. 117:1, 2.

Mărturia împărăției către toate națiunile este o milă divină față de toți oamenii cu judecată dreaptă dintre aceste națiuni și popoare, pentru această lucrare de mărturie este de fapt chemarea și invitarea către toți să se strângă laolaltă, ca să laude și să preamărească pe Iehova pentru mila Sa cea mare. Acum, mila Sa a devenit mai cuprinzătoare și cuprinde pe toți, cari chiamă numele lui Iehova, deși nu aparțin la rămășița izraeliților spiritali. (Ioel 2:32) Cine vrea, acela să urmeze invitarea și să ia din apa vie a râului adevărului împărăției. Privind la această milă, fără deosebire de naționalitate sau de popor, rămășița unsă strigă din toată puterea oamenilor cari voesc, oriunde se află, să se alătore în laudarea lui Iehova, a Celui plin de milă. Și după ce cei cari sunt dispuși dintre toate națiunile și popoarele au gustat mila, ei se unesc cu rămășița și transmit chemarea altora. W. 15.12.

22 Decembrie

Aaron s'a apropiat de altar, și a junghiat vitelul pentru jertfa lui de ispășire. — Lev. 9:3.

Jertfa de ispășire a fost junghiată în curtea înconjurată cu perdele albe de în. Așa a fost ucis Isus pe pământ, dar înălțatul îngrijirii drepte a lui Dumnezeu. Isus a fost drapt și un om fără greșală, întocmai ca animalul de jertfă în tabloul preambitor, juncaul, a fost fără defect. Sângele Său a cauzat ispășirea păcatelor pentru toți credincioșii din neamul omenesc. „Căci”, așa zice Dumnezeu, „viața trupului este în sânge. Vi l-am dat ca să-l puteți pe altar, ca să slăjească de ispășire pentru sufletele voastre, căci prin viața din el face sângele ispășire”. (Lev. 17:11). În armonie cu acest fapt, sângele animalului de jertfă a fost uns de marele preot Aaron pe coarnele altarului și a fost vărsat la piciorul său. Nu este aceasta un tablou potrivit despre ceea ce lui Dumnezeu nu i se poate jertfi nimic, numai pe baza sângelui lui Isus, care spală păcatele celor credincioși? Ba da! — W. 15.6.

23 Decembrie

Ful omul va trimele pe ingerii Săi, și ei vor smulge din împărăția lui toate lucrurile, cari sunt pricină de păcătire și pe cei ce săvârșesc fărădătegea. — Mat. 13:41.

Neghina susține că aparține la „fiii împărăției”; dar ingerii o smulge din împărăția fără să se lase amăgiți. Ei nu sunt smulși din împărăția cerească nerăzută, căci ei n'au fost niciodată acolo sus în această împărăție, ci ei sunt smulși de pe pământ din organizaținea văzută a acelor, cari sunt cu Christos moștenitori ai împărăției de sus. Până la secoriș, neghina s'a aflat printre ei, nu a fost făcută cunoscut clar ca ceva ce a trebuit despărțit sau deosebit. Acuma, Ingerii despărț neghina ca ceva, ce aparține la un alt soiu. Smulgerea neghinei din „împărăția Lui”, se face, prin urmare, sau printr'o despărțire trupească de către organizaținea casei grăului, cu care neghina a fost legată în mod personal, sau se face printr'o despărțire de către clasa grăului, care are loc în cugetala oamenilor, prin faptul că se dovedește deosebirea dintre ambele. W. 15.8.